

TĖVŲ JĖZUITŲ LEIDINYS

IŠPAŽINTIS

Jei mes patys save teistumėm, mes tikrai nebūtumėm teisiami. (I Kor. 11, 31).

Dieve, Tu nepaniekinsi sutrintos ir nužemintos širdies (Ps. 50, 19).

Imkite Šventąją Dvasią. Kam nuodėmes atleisite, tam jos atleistos (Jo. 20, 22—23).

Spaudai parengė kun. B. Andruška J. S.

KAUNAS — — — — — 1926 M.

IŠPAŽINTIS

Jei mes patys save teistumėm, mes tikrai nebūtumėm teisiami. (I Kor. 11, 31).

Dieve, Tu nepaniekinsi sutrintos ir nužemintos širdies (Ps. 50, 19).

Imkite Šventąją Dvasią. Kam nuodėmės atleisite, tam jos atleistos. (Jo. 20, 22–23).

Spaudai parengė kun. B. Andruška J. S.

Cum permissu Superiorum.

Imprimatur Caunae. 13 d. Febr. 1926
† **Franciscus** *Epps Samogit.*

„Švyturio“ B-vės spaustuvė Kaune

Mūsų paskyrimas.

Gražus yra tas regimasis pasaulis su jo didžiuliais dangaus kūnais, mirgsinčiomis žvaigždėmis, spindinčia saule, graži ta žemelė, kuri mus nešioja ir maitina, ir džiugina savo turtais ir įvairumu. Tai visagalinčiojo Kūrėjo padaras. Mes tai tikime, ir iš mūsų sielos veržias išpažinimas: „Tikiu į Dievą Tėvą visagalingi, dangaus ir žemės Sutvėrėją“. Viskas iš Dievo, ir viskas skelbia Jo garbę, viskas Jo garbei sutverta. Dievas yra visų būtybių pradžia, aukščiausioji gerybė, virš visko brangintina, ir todėl visų kūrinių centras ir tikslas: kas Dievo siekia, tas gali turėti buvimą ir gyvybę, kas nuo Jo pasitraukia, tas miršta ir žūva. Toks ir žmogaus uždavinys čia žemėje: turėti Dievą savo gyvenimo ir veikimo centru, mylėti Jį virš visko, jungtis su Juo tikėjimu, viltimi, meile. Jei tą uždavinį žmogus atlieka, jis yra žmogus pilna prasme, žmogus savo vietoj, nes jis savo tikslo siekia: o kas to tikslo nesiekia, tas aikvoja savo gyvenimą ir likimą.

Visagalis ir amžinasis Dievas mylėjo mus, suteikdamas mums žmogiškąjį buvimą, bet be

to dar Jis skyrė mums amžinuosius turtus. „Tikiu į amžinąjį gyvenimą“, išpažįstame savo tikėjimą. Taip, — yra kraštas, kraštas geresnis, negu šis visas gražus regimasis pasaulis, yra džiaugsmo ir laimės šalis, kame siela, palikusi tą žemės vargingą kūną, susitinka su savo Viešpačiu ir Dievu, kurį jį regi veidu į veidą ir jungias su Juo amžinąja meile. Ten žmogaus dvasia randa pilną džiaugsmą: pati amžinoji Tiesa yra jos dvasinis maistas, pati nesutvertoji Gerybė jos turtas. Palaiminta šalis, kame nebėra rūpesčių ir kentėjimų, kame tyras džiaugsmas viešpatauja. „Ko akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, Dievas priėngė tiems, kurie Jį myli“ (I Kor. 2, 9). Eina metų tūkstančiai, eina ištisi amžiai, bet laimė ir džiaugsmas nenyksta, nemažėja, nes yra amžinas. Tikiu į amžinąjį gyvenimą.

O brangus broli, ta laimės šalis, juk ji tau skirta, tai tavo amžinoji buveinė! Po šios žemės trumpos ir vargingos kelionės koki turtai tavęs laukia! Kokia meile Dievui turi užsidedti mūsų širdys už tokį paskyrimą, koki troškimai turi mums vadovauti, kokia viltis turi mus galivinti!

Tačiau į tą laimės kraštą „neįeis nieko sutepta“ (Apr. 21, 27). Tik nekaltos širdys tegali Dievą regėti ir Jo laime džiaugtis. Todėl

šiam gyvenime, kame tiek skurdo ir vargo, tenka mums rūpintis laikyti savo sielas laisvas nuo viso, kas ją gali subiaurinti. Trumpa nykstančio gyvenimo kova prirengia mums amžiną garbę. „Būk ištikimas iki mirčiai, ir aš tau duosiu gyvenimo vainiką“ (Apr. 2, 10). „Kas nugalės, tam aš duosiu sėdėti su manim mano soste“ (Apr. 3, 21).

Sąžinė.

Sąžinė yra praktiškas mūsų proto sprendimas apie mūsų darbų, žodžių ir minčių dorovingą vertę. Ji pritaiko mūsų elgesiams dorovės įstatymus. Pirma negu veikiame, sąžinė mums pasako, kad tas mūsų veikinys, kurį ketinam daryti, yra dorovingai geras ir leistas arba piktas ir neleistas; toliau, nors jaučiamės galį daryti gera ar pikta, tačiau mes drauge jaučiame pareigą daryti gera, o vengti pikto: nors tu gali daryti pikta, bet tau nevalia,—tu privalai daryti gera. Pagaliau po veiksmo mūsų sąžinė pasireiškia kaipo mūsų elgesio teisėjas: ji giria mus, ramina mus, teikia pasigėrėjimo, jei mes pasielgėm gerai, — priešingai, jei mes piktai pasielgėm, ta pati sąžinė mus peikia, išmetinėja: kam tu tai padarei? tau nevalia buvo tai daryti! tu prasikaltai! tu turi laukti bausmės!

Iš kur sąžinė yra kilusi? Bedieviai materialistai mums sako, kad sąžinė tėra žmogaus kūno medžiagos tam tikras stovis. — Bet mūsų stončiam žmogui aišku, kad sąžinė neturi nieko bendro su medžiaga: sąžinės sprendimai yra dvasinio proto sprendimai, o dorovingoji pareiga nėra materialus būtinumas: nes juk sąžinė sako: nors tu gali daryti pikta (pav. nors tu, paėmęs kirvį, gali užmušti žmogų, — taigi materialus galėjimas daryti pikta yra), bet tau nevalia daryti pikta. Tas „nevalia“ išreiškia dorovingą pareigą, kuri juk nėra medžiagiška. Taigi sąžinė nėra žmogaus kūno materijos tam tikras stovis. — Kiti netikę evolucionistai mums sako, kad sąžinė išsivysčiusi, kaip ir visas žmogus iš gyvulio išsivystė. — Tik jie, vargšai, klysta: iš nieko negali kas nors išsivystyti. Niekas visuomet lieka nieku, ir jokia evoliucija, net per milijonus metų, negali padaryti, kad iš nieko kas nors atsirastų. Iš nieko negali išaugti ąžuolas, bet reikia pasėti sėklą, gilė, iš kurios ąžuolas išsivysto į didelį medį. Taip ir su sąžine yra: jei žmogaus prigimty nebūtų sąžinės užuomazgos, niekuomet sąžinė žmogui negalėtų atsirasti, panašiai kaip gyvuliuose, nors kažin ką darytumėm, niekuomet nepasieksime, kad gyvulys sąžinę įgautų. Auklėjimas ir gera aplinka tegali tik

sustiprinti ir išplėtoti jau esamąją sąžinę, bet jei jos visai nebūtų, niekuomet jos negalėtų sutverti.

Iš kur tat sąžinė? — Iš Dievo. — Sąžinę turi kiekvienas žmogus visų tautų ir visų laikų, vadinasi, sąžinė priklauso žmogaus protingai prigimčiai; todėl tas tegali būti žmogaus sąžinės autorius, kas yra žmogaus prigimties autorius, būtent, žmogaus Tvėrėjas, Dievas. — Be to, pareiga, kurią sąžinė skelbia, riša kiekvieną žmogų. Ne žmogus pats sau uždėjo tą pareigą daryti gera, o vengti pikto, nes jis nuo tos pareigos pasiliuosuoti negali; jei ją pats sau būtų užsidėjęs, žmogus pajėgtų ja nusikratyti, — bet jis ja nusikratyti nepajėgia: jei tik jis laužo pareigą, sąžinė tuoj protestuoja. Taip pat pareiga nėra kilusi iš kitų žmonių; kiti žmonės yra pareigos surišti taip pat, kaip ir aš, — taip buvo įpareigoti visi žmonės visų laikų. Kas tat tą pareigą ant manęs uždėjo?

— Kadangi supareigota yra mūsų valia, dvasia, vadinasi, pareigą tegalėjo mums uždėti tik Dvasia, aukštesnė už visų žmonių dvasias ir ir už visus laikus, tų dvasių valdovė, — tokia Dvasia yra Dievas. Taigi sąžinė ir pareiga yra iš Dievo.

Kuriam tikslui sąžinė turi tarnauti? — Kadangi sąžinė draudžia daryti pikta ir liepia da-

ryti gera, aišku, kad Dievas davė žmogui sąžinę tam, kad žmogus būtų geras, kad jis laikytų visus dorovės įsakymus, kuriuos Dievas koku nors būdu žmonėms davė. Visų įsakymų, vis tiek koku būdu mes juos pažįstame, paskučiausias autorius yra Dievas. Todėl ir šv. Raštas sako: „Nėra valdžios, kaip tik iš Dievo; kurios gi yra, jos Dievo įstatytos“ (Rom. 13, 1). Kai kuriuos Dievo įsakymus mes galime pažinti natūraliu sveiku mūsų protu, kitus įsakymus apreiškė Dievas, kitus leidžia teisėta valdžia, Bažnyčia, tėvai, vyresnybė, valstybė. Sąžinė derina mūsų pasielgimus su Dievo įsakymais. Jei įsakymai laužomi, sąžinė protestuoja, darydama mums išmėtinėjimus, kad mes darome pikta.

Dešimtis Dievo įsakymų, bendrai imant, yra natūralaus įstatymo paaikškinimas ir papildymas. Pats Dievas juos paskelbė; todėl jų pradžioj parašyta: „Aš esu Viešpats, tavo Dievas“. Tą dešimti įsakymų pats Kristus patvirtino (Mat. 5,17) ir savo įsakymais patobulino. Krikščioniškame įstatyme pirmon vieton statoma Dievo ir artimo meilės įsakymas (Mork. 12, 30), priešų meilė ir gailiaširdingi darbai; pagaliau ypačiai pabrėžiama išvidinio švento nusistatymo svarba, o ne vien išorinis įsakymų laikymas.

Dievas neduoda tokių įsakymų, kurių tik-

slas nebūtų paties žmogaus labas ar laimė; todėl tie įsakymai yra Dievo geradaringumo įsakymai.

Geradaringumo pobūdį turi ir mūsų sąžinė, kuri mūsų elgesius sulig įsakymais tvarko. Nuo pat jaunų dienų, kada žmogus pasiekia savo proto vartojimo, atsibunda sąžinė ir nuo to laiko pasilieka su juo lyg koks geradaringas Angelas, ir niekuomet nuo jo nepasitraukia, jei tik pats žmogus savo nedorumu netrukdo jos veikimo ir to globojančio Angelo nuo savęs nevaro. Kas sąžinės klauso, tas eina prie savo paskyrimo, tas yra žmogus pilna prasme, tas atlieka savo pareigą, tas yra laimingas; kas sąžinės neklauso, tas yra piktas žmogus, tas rengia sau nelaimę.

Nuodėmės esmė ir pasekmės.

Nuodėmė turi savo šaknis žmogaus valios laisvėj: kame nėra laisvos valios, ten nėra nuodėmės nėra. Nuodėmė yra pažintos Dievo valios bei Dievo įsakymų laisvavalis peržengimas arba laužymas. Tas Dievo įsakymų laužymas gali įvykti mintimis, žodžiais darbais ir apleidimais to, kas įsakyta daryti.

Nuodėmė gali būti sunki arba mirtinoji ir kasdieninė arba atleistina. Sunkioji nuodėmė esti tada, kai laužoma įsakymai svarbiuose

dalykuose pilnu pažinimu ir visai laisva valia. Taigi, kad žmogus padarytų sunkią arba mirtiną nuodėmę, reikia: 1) kad įsakymas, kuris laužomas, liestų tikrai svarbų dalyką, taip kad to įsakymo sulaužymas įneštų žymią netvarką į mūsų santykius su Dievu, visuomene, artimu, mumis pačiais; toki dalykai yra pav. netikėjimas, Dievo neapykanta, paleistuvavimas, vagystė, žmogžudystė, neapykanta artimo, šmeižimai, savižudybė ir kiti; toliau reikia, 2) kad žmogus turėtų aiškų pažinimą, tokį, kokį žmogus paprastai turi imdamasis svarbaus veikimo; taigi žmogus turi aiškiai žinoti ir turėti sąmonę, kad tas darbas nėra leistas, kad jis yra smarkiai draudžiamas; jei kas padarytų kurį nors nuodėmingą darbą, pav. pusegy, be aiškios sąmonės ką daro, tada nuodėmė nebūtų sunki; pagaliau reikia 3) pilno laisvos valios sutikimo, tokio, kuris seka aiškų pažinimą, — taigi žmogus turi turėti tiek laisvos valios, kiek jos reikia svarbiems dalykams, ir ta savo laisva valia sutikti padaryti nuodėmę.

Kasdieninė arba atleistinoji nuodėmė esti tuomet, 1) kada įsakymo draudžiamasis dalykas nėra taip svarbus: tada nuodėmė nėra sunki, kad ir turētu žmogus aiškų pažinimą, ką daro, ir pilną valios sutikimą, pav. mažutė tuštybė, arba laisvavalis išsiblaškyimas maldos

metu; 2) kada įsakymo draudžiamasis dalykas, tiesa, yra svarbus, bet peržengiant įsakymą trūksta žmogui aiškaus pažinimo ir pilno valios sutikimo, pav. kada laužydamas įsakymą svarbiame dalyke žmogus neturi pilnos sąmonės, ką daro, kaip tai gali atsitikti pusmiegy.

Skirtumas tarp mirtinosios ir atleistinosios nuodėmės yra labai didelis. Kas daro atleistinąją nuodėmę, tas dar nenusikreipia nuo Dievo, kaipo savo paskučiausio tikslo, bet panašus yra j žmogų, kurs savo kelionėj per daug sutrunka ir vėlinąs. Kad ir pasilieka ryšiai su Dievu nesutraukti ir siela dar nėra mirusi, bet ji yra sužeista, serganti, mažiau ar daugiau liguista. Atleistinoji nuodėmė sumažina sieloje Dievo meilės karštumą ir rengia kelią mirtinajai nuodėmei, kuri įvykdo visišką atsispyrimą nuo Dievo ir sielos mirtį. Nors nusidedantysis atleistinąja nuodėme nepatinka Dievui, tačiau Dievas nesiliauja jį mylėjęs; bičiulystė tarp Dievo ir sielos, kad ir šalta, vis dar pasilieka; todėl jei kas atleistinojoj nuodėmėj numiršta, Dievas amžinai jo nepasmerkia: jis, iškentėjęs bausmes skaistykloj, pasiekia amžinąjį išganymą danguje*).

*) Nuo atleistinųjų nuodėmių reikia skyrti trūkumai bei netobulumai; tie, nors nėra prieš" įsakymą, tačiau kliudo įsakymo išpildymą visu tobulumu.

Visai kas kita yra su mirtinąja nuodėme, Anot teologų mokslo, mirtinoji nuodėmė yra nukrypimas žmogaus nuo Dievo, jo paskučiausiojo tikslo ir netvarkingas pakrypimas į tvarinį, kurį nusidėjėlis sau padaro paskučiausiuoju tikslu. Nusidėjėlis, atmetęs Dievą, pasirenka tvarinį, atmetęs Dievo valią, seka savąja valia. Dažniausiai nusidėjėlis aiškiai nemano nusikreipti nuo Dievo; bet kadangi jis daro nuodėmingą darbą, kuriuo reiškiasi, kad tvarinys jam yra brangesnis negu Dievas, tai jis ir nukrypsta nuo Dievo.

Iš to aišku, kad mirtinoji nuodėmė yra baisiausias paniekinimas Dievo, kuris yra dangaus ir žemės Viešpats, begalinis Gėris. Kiekvienoje sunkioje nuodėmėje yra rinkimasis tarp Dievo ir tvarinio; žmogus lyg sveria svarstyklėmis Dievą ir tvarinį. Nusidėjėlis mato iš vienos pusės Dievą ir Jo įsakymą, iš antros pusės įsakymo draudžiamąjį daiktą, kuris jam teiktų naudą ir malonumą; jis atsisako nuo Dievo, kurs yra jo tikslas, laužo Dievo įsakymą ir griebias tvarinio, kurs jam teikia nuodėmingo smagumo; Dievą jis laiko menkesniu daiktu, negu tą tvarinį, kurs jam teikia nuodėmingo smagumo: atmetęs Dievą, jis ieško sau laimės nuodėmėje, — čia jo paskučiausias tikslas!

Tokiame pasirinkime glūdi didžiausia ne-

apykanta Dievo, nes žmogus savo nuodėme, taip pasakius, kėsinaš panaikinti Dievą, siekia to, kad Dievas nebūtų visų tvarinių tikslas. Tai yra kėsinimasis ant pačios Dievo esmės, yra puolimas ant Dievo. Ar begali būti kas nors piktesnio ir niekšingesnio kaip mirtinoji nuodėmė?

Nusidėjėlis niekina Dievo begalinę išmintį. Dievas yra aukščiausias Valdovas ir išmintingas įstatymų leidėjas; Jis turėjo mums duoti įsakymus. Jei Dievas sutveria tvarinį, tai Jis turi jam duoti jo buvimui ir elgesiams atatinamą taisyklę arba normą. Protingam žmogui tokia norma yra Dievo įsakymai, kurių pamatas yra jo paties dieviškoji esmė. Tie įsakymai, ištikimai laikomi, veda žmogų prie tikrosios jo laimės. Be tų įsakymų žmogus negalėtų gyventi nei pats sau vienas nei draugystėje su kitais. Įsakymai yra žmonių gerovės ir buvimo pamatas. Nusidėjėlis beprotingai laužo tuos Dievo įsakymus, niekindamas begalinę Dievo išmintį. Ar berasi didesni neprotą?

Dievas yra aukščiausias Viešpats, Sutvėrėjas ir Valdovas. Duodamas įsakymus Jis turi reikalauti paklusnumo. Todėl Jo begalinė teisybė už įsakymų laikymą duoda dangų, o jų nelaikymą baudžia baisiomis bausmėmis. Ta-

čiau nusidėjėlis kelia maištą prieš savo Viešpatį ir Sutvėrėją: „netarnauiu!“ — jis niekina Dievo teisybę, niekina atlyginimą danguje, niekais verčia dangų, kvieste kviečia ant savęs Dievo bausmę, lyg tyčiodamasis iš jos. Ar berasi didesnę puikybę ir piktumą?

Nuodėmė yra netvarkinga meilė tvarinių. Ta meilė yra netvarkinga dėl to, kad nusidėjėlis griaua dorovės tvarką, sulig kuria jis turi pareigą siekti savo paskučiausiojo tikslo, Dievo. Tas tikslas yra žmogui visais atžvilgiais reikalingas, taip kad be jo žmogus tampa vargingiausia ir nelaimingiausia būtybe, kokia tik begali būti. Bet nusidėjėlis nusikreipęs nuo to tikslo, darydamas didžiausią nedorovę, myli savo nuodėmingą malonumą, kurio ieško tvarinyje. Tokia meilė ir atsidavimas tvariniui yra praktiško proto iškrypimas, tam tikros rūšies pamišimas, nes nusidėjėlis, taip palinkęs prie tvarinio, mano, kad tas tvarinys padarys jį laimingą ir be jo jis negali apsieiti. Pasekmė parodo, kaip baisus yra toks apakimas. — Taip elgdamasis nusidėjėlis padaro tvarinį lyg savo dievu, myli jį daugiau negu tikrąjį Dievą ir jam atsiduoda. Ar begali būti didesnis dvasios iškrypimas? — Tvariniai yra Dievo duoti žmogui, kad jis jais naudodamasis Dievui tarnautų ir laimę pasiektų,— o nusi-

dėjėlis jais naudojas Dievo, savo didžiausio geradarijo išniekinimui: už gera atsimoka piktu, — ar begali būti baisesnis nedėkingumas? — Apakęs nusidėjėlis nepaiso, kad Dievas yra be galo šventas ir iš savo esmės biauŗis nuodėmės. Dievas yra visur ir mato viską. Aki-vaizdoj trissyk šventojo Dievo nusidėjėlis daro nuodėmę, niekina Dievą jo akyse, šventvagiškai kėsinąs ant Jo šventumo, ir tenkina savo žemą geidulj. Kokia baisybė!

Kristaus kančia ir mirtis ant kryžiaus duoda šiurpulingą liudijimą, kaip baisi yra nuodėmė. Dievo Sūnus, tikras Dievas ir žmogus, miršta kančiose atlyginimui už nuodėmę. Bet nusidėjėlis nenori pažvelgti į tą baisų kryžiaus reginį ir suprasti, ką jo nuodėmė reiškia ir ką apie ją mano Dievas. Nusidėjėlis prisideda prie tų, kurie Kristų prikalė ant kryžiaus, nes už jo kiekvieną nuodėmę Dievo Sūnus savo kančia ir mirtimi turėjo atlyginti, ir jo nuodėmės yra Kristaus kančios ir mirties priežastis. Kristaus kraujas, kurs turėjo jį išganyti, ne tik jo neišgano, bet dar, kadangi niekinamas, tar naują jo pražūčiai.

Žmogaus paskyrimas yra regėti Dievą veidu į veidą ir džiaugtis ta laime, kurią turi Dievas. Kadangi tas paskyrimas yra antprigimtas, tai žmogus savo prigimtomis jėgomis nieku būdu

negali jo pasiekti. Todėl Dievas duoda žmogui antprigimtų pajėgų antprigimtajam paskyrimui pasiekti. Tos antprigimtosios jėgos žmogaus sieloje yra pašventinančioji malonė, gaunama per šv. Krikštą, ir kitos Dievo dovanos, kurioms gelbstint žmogus gali Dievą antprigimtai pažinti, mylėti ir sau dangų prirengti. Pašventinančioji malonė žmogaus sieloje vadinasi ir yra antprigimtoji sielos gyvybė: žmogus ja gyvuoja Dievui ir savo antprigimtajam paskyrimui danguje. Ta pašventinančioji malonė arba antprigimtoji gyvybė padaro, kad žmogus yra Dievo vaikas, sūnus, — nes jis yra gimęs iš Dievo. Kaip Dievo sūnus, žmogus yra dangaus tėvainis; jo sieloj gyvena švenč. Trejbė ypatingu būdu. Su Kristumi ta siela turi ypatingų santykių: ji yra Kristaus vynmedžio šakelė ir sujungta su Kristumi semia iš jo savo antprigimtąją gyvybę.

Bet ką nuodėmė padaro?

Nuodėmė panaikina sieloje pašventinančiąją malonę, tą sielos gyvybę, įvyksta antprigimtoji sielos mirtis, — todėl ir nuodėmė vadinasi mirtinoji, — nusidėjėlis yra miręs, gyvas lavonas (Apr. 3, 1). Drauge su ta antprigimtaja gyvybe nusidėjėlis praranda teisę susijungti su Dievu danguje ir regėti Dievą, dingsta sieloje Dievo sūnaus charakteris. Nusidėjėlis savo

nuodėme apdergia ir išniekina savy Kristaus narį ir niekšingai išvaro iš savo sielos šventovės Šventąją Dvasią. Taip žūva viskas, įvyksta netvarka, suirutė, pažeminta ir apdergta siela patenka į stovį atviros neprietelybės su Dievu.

Negana to. Nuodėmė užtraukia trejopą praeikimą. Pirmas praeikimas yra sielos skurdas, — nes pasitraukus iš sielos Dievui ir pradingus pašventinančiajai malonei, drauge pradingsta visas antprigimtas gyvenimas (išskyrus tikėjimą ir viltį), pradingsta visi nuopelnai, kurie buvo surinkti doru gyvenimu, ir nusidėjėlis patenka į tokį stovį, kuriame jis jokių nuopelnų dėl dangaus nebegali laimėti. Jis praranda savo Dievą, savo didžiausiąjį turtą ir aukščiausiąją Gėrybę. Dievas nusidėjėliui nebėra Tėvas ir prietelis, bet galingas priešininkas ir užrūstintas Teisėjas. Nusidėjėlis yra visai sudūžusi ir sunaikinta būtybė, vargingiausias elgeta; suplaisėjęs ir sudžiūvęs iki pat šaknų medis.

Antras praeikimas yra gėdinga vergija: vergaujama geiduliams, nuodėmei, piktajai dvasiai. Pasitraukus iš sielos Šventajai Dvasiai, ateina jon tamsybių dvasia ir nelaimingojo sieloj padaro savo buveinę. Prasideda baisus vergavimas, iš kurio mus Kristus paliuosavo.

Vos tik geidulys pareiškia noro būti tenkinamas, nusidėjėlis nepajėgia jam atsispirti, bet kaip vergas pildo geidulio užgaidas. „Kiekvienas, kurs nusideda, yra nuodėmės vergas“ (Jo. 8, 34), sako Kristus. „Jūsų tėvas velnias“ (Jo. 8, 44). „Kas daro nuodėmę, yra iš velnio“ (I Jo. 3, 8). Nejaugi tokia vergija gali būti nusidėjėliui garbingesnė, ne kaip Dievą turėti savo Viešpačiu ir Tėvu?

Trečias prakeikimas yra tas, kad nusidėjėlis savomis jėgomis nebegali iš nuodėmės stovio pasiliuosuoti. Išplėšęs sau akis, jų nebeįtaisysi; panaikinęs gyvybę, jos sau nebegrąžinsi; įpuolęs į bedugnę, iš jos pats nebeišeisi. Taip pat iš nuodėmės stovio savomis jėgomis nusidėjėlis nebegali iškilti. Jei Dievas pirmas neišties jam savo gailestingos rankos, jis yra žuvęs.

Taip, nuodėmė yra didžiausia blogybė, didesnė nei būti nebegali. Žmogus, menka žemės dulkė, savo geiduliams patenkinti niekina viso pasaulio Tvėrėją ir Viešpatį, begalinįjį Dievą, niekina Jį visuose jo privalumuose, sutrauko su Kristumi šventus santykius, įkurtus Jo kraujo kaina, ardo dorovės tvarką, naikina savąją laimę, aikvoja gyvenimą ir amžinąjį savo likimą, griaua net visuomenę ir tautą, kvieste kviečia ant savęs Dievo teisybės bausmę. Todėl nieko stebėtina, kad nuodėmė taip baisiai

yra baudžiama: už vieną nuodėmę angelai nugarzdinti į pragarą, kame skiriama vieta ir nusidėjusiam žmogui, visa žmonija kenčia daugybę vargų ir turėjo žūti, — Kristus kryžiaus mirtim turėjo ją išgelbėti nuo nuodėmės ir jos baisių pasekmių. Kokia sąžinė turi būti to žmogaus, kurs nuodėmę padarė!

Kad nusidėjęs žmogus turėtų galėjimo išsigelbėti ir pasilivuosuoti iš tokios baisios padėties, Dievo gailėstingumas įsteigė šv. Atgailos Sakramentą — išpažintį.

Ar kunigai prasimanė išpažintį?

Iš mūsų laisvamanių ir bedievių pusės tenka katalikams girdėti daug pašiepimų ir priekaištų, daromų katalikų tikėjimui, Bažnyčiai, dvasiški-jai. Laisvamanis, subankrutavęs savo tikėjimo ir sveikų pažiūrų atžvilgiu, neturi supratimo apie katalikų dalykus, bet už tai, atsitinka, jis turi daug pykčio ir neapykantos tam, kas seniau gal buvo brangu jo širdžiai. Tas pyktis ir neapykanta negali nurimti: jie lenkia laisvamanį ieškoti pateisinimo savo laisvamanybei, daryti priekaištų tikėjimui ir šmeižti katalikiškuosius dalykus. Nepalieka be pašiepimo ir priekaištų nė išpažintis. Žmogus, atšalęs tikėjime, klausia: kam toji išpatintis reikalinga, — ar negalima be jos apsieiti? Netikintieji laisvamaniai eina

toliau: jie tiesiog neigia išpažintį, dėlto kad ji esanti nesąmonė, dėlto kad ji palengvinanti daryti pikta, ir tt. Bent kelis iš tų priekaištų, kurie turi bendresnės ir svarbesnės reikšmės, mes čia šiose knygelėse paliesime, kad katalikas, girdėdamas priekaištus, geriau atsimintų, kas išpažinties dalyke reikia manyti.

Vienas priekaištų yra tas: išpažintis esanti kunigų prasimanymas.

Kalbėkime visai žmogiškai. Jei kunigai išpažintį būtų prasimanę, pirmu akies žvilgsniu reikėtų, kad kunigai užkrovė sau sunkią naštą, kurią patys turi nešti, būtent: užkrovė sau pareigą klausyti išpažinčių. — Tas iš karto pasirodo neįtikėtina, jei tik žinoma, kas yra išpažinčių klausymas. Nes juk galų gale kunigai yra žmonės, kurie turi visas žmogaus prigimties silpnybes. Jie jaučia nuovargį kaip ir kiti žmonės; jie gali būti nervingi, baikštūs kaip ir kiti; jie nė sapnuote nebūtų sapnavę užkrauti sau sunkią naštą, jei nebūtų buvę kokio nors verčiančio reikalo. O išpažinčių klausymas, tikrumoj, yra kunigams labai sunki našta. Kas mano, kad išpažinčių klausymas yra lengvas menkinis, tas supratimo neturi ką kalba. Užtenka pažvelgti į fiziškai ir moraliai varginančias aplinkybes: sėdėti ilgas valandas (pasitaiko kunigui klausyti išpažinčių po dešimtį valandų per dieną)

kiekvieną šventadienį ankštoje klausykloje, kame kvėpuojama ne geriausiu oru, kalbėti šnibždomis, įtempti ausį kad girdėjus šnibždomis kalbantį žmogų, nuolat turėti įtemptą dėmesį kas sakoma, klausyti tamsiųjų žmogaus pusių; visa tai daryti jaučiant atsakomybę už kiekvienos sielos vadovavimą ir išganymą. Ar toks veiksmas, manai, nėra sunkus? Ar patys kunigai, manai, būtų ant savęs tokią našlą užsikrovę? — Niekuomet! — Toliau, yra žmonių, kurie įsivaizduoja, kad išpažintis yra tam tikros rūšies kankynė, skiriama tik šiaip jau žmonėms; bet tie gudruoliai užmiršta, kad išpažinties eina kiekvienas kunigas, kiekvienas vyskupas ir net pats Popiežius, ir tai daro dar dažniau negu šiaip jau žmonės. Jei pasauliečiams žmonėms yra sunku eiti išpažinties, tai juk tas pats sunkumas yra ir kunigams, kurie taip pat eina išpažinties. — Ne, žmogiškai kalbant, sakyti, kad kunigai prasimanė išpažintį, tėra tik paprasta nesąmonė.

Tačiau kai kurie Bažnyčios priešai sako, kad išpažintis tebuvo įvesta 1215 metais Popiežiaus Inocento III visuotinėj vyskupų santaryboj. — Tikrai jie klysta nežinodami istorijos. Kadangi dvyliktame šimtmety žmonės buvo bepradedę rečiau bevaikščioti išpažinties, tai Laterano santaryba išleido įsakymą krikščionims

eiti išpažinties bent kartą į metus (Velykų laike) ir priimti šv. Komuniją. Taigi ne nuo to laiko išpažinties vartojimas prasidėjo. Stačiatikiai graikai ir rusai taip pat turi išpažinti; bet jie nuo kat. Bažnyčios atskilo jau 1054 metais: kaip išpažintis pas juos būtų atsiradusi, jei ji tik 1215 metais būtų Bažnyčion įvesta? — nes juk stačiatikiai iš kat. Bažnyčios nebūtų jos priėmę. Panašiai įvairūs rytų eretikai, nestorionai, eutihionai ir kiti, kurių liekanos gyvena Azijoje ir Afrikoje, nuo Bagdado iki Aksumo, — jie visi nuo kat. Bažnyčios atskilo jau penktame šimtmetyje, — o bet gi jie turi išpažinti ir moko ją esant Kristaus įsteigtą.

Išpažinties įvedimas būtų svarbus įvykis Bažnyčioje: jei ji nebūtų buvusi nuo Apaštalų laikų, bet vėliau įvesta, būtų kilę pasipriešinimų, kaip tai dėdavosi, kada eretikai mėginavo ką nors naujo Bažnyčion įvesti. Jokių pasipriešinimų išpažinties atžvilgiu istorijoje nerandame. Tai reiškia, kad išpažintis buvo vartojama nuo pat Apaštalų laikų.

Ištikrųjų. Istorijoje mes randame žinių, kad išpažinties praktika yra taip sena, kaip sena yra kat. Bažnyčia. Tertulionas, kuris gyveno antrojo šimtmečio gale (160—222 metais), daugely savo raštų kalba apie išpažintį. Ir net knygas parašė „Apie atgailą“; tarp ko kita jis rašo:

„Jei jūs nuo išpažinties traukiate, atsiminkit pragaro ugnį, kurią išpažintis užgesina“ (Lib. de Poenit.). Origenas gyvenęs 185—255 m., kalba apie reikalingumą išpažinti net slapčiausias nuodėmes, kad ir mintimis padarytas, ir pataria nusidėjėliui rūpestingai pasirinkti kunigą, kuriam jis savo nuodėmes išpažintų (Hom. 2 in Ps. 37 ir Hom. 3 in Levit.). Arba dar: „Teisieji daro atgailą už savo nuodėmes, jaučia savo (nuodėmių) žaizdas, pripažįsta savo paklydimus, ieško kunigo, prašo išgydyti“ (Hom. in Num. 10,1). Knygos Pastor Hermae, parašytos Popiežiaus Pijaus brolio 140—154 metų laikotarpy, mokina, kad Bažnyčia turi valdžios darantiems atgailą atleisti nuodėmes. Šv. Ignacas, iš eilės trečiasis Antiochijos vyskupas, buvo šv. Jono Apaštalo mokinys, nukankintas turbūt 116 metais; gi šv. Jonas Apaštalas pasimirė apie 100 m.; savo viename rašte šv. Ignacas kalba bendrai, kad per atgailą žmonės gali sugrįžti prie Dievo ir „gyventi pagal Jėzų Kristų“ (ep. ad Philadelph. n. 3). Knygos „Didache“, arba dvylykos Apaštalų mokslas, parašytos 80 — 90 metų laikotarpy, sako; „Viešpaties dienoje susirinkę laužykite duoną (= imkit šv. Komuniją) ir darykit dėkojimus, pirma išpažinę savo kaltes, kad jūsų auka būtų gryna“ (Didache n. 14). Pagaliau šv. Rašte Apaštalų Darbų kny-

gos mini, kad tikintieji atlikdavo išpažintį. „Daug tikinčiųjų ateidavo, išpažindavo ir skelbė, ką buvo darę“ (Apd. 19, 18). Regimai čia kalbama apie tikrą nuodėmių išpažinimą, nes aiškiai sakoma, kad išpažindami „skelbė, ką buvo darę“.

Iš tos trumputės istoriškos peržvalgos aišku, kad išpažintis nėra kunigų prasimanymas: ji praktikuojama taip senai, kaip sena yra pati kat. Bažnyčia. Tikrasis išpažinties įsteigėjas yra patsai Kristus, — apie tai dar plačiau pakalbėsime.

Ar išpažintis tvirkina?

Iš laisvamanių bedievių pusės tenka girdėti net tokių priekaištų, kad išpažintis tvirkinanti žmonės. Anot jų, katalikas galįs sau manyti: aš eisiu, pavogsiu arklių, o paskui atliksiu išpažinti ir gausiu nuodėmės atleidimą, — tokiu būdu ir arklys bus mano, ir sąžinę turėsiu gryną; arba padaręs paleistuvinę darbą, eisiu išpažinties ir viskas baigta; arba net žmogų nužudęs galėsiu gauti atleidimą, — taigi nėra reikalo per daug nedorybių saugotis, nes lengvai gausiu atleidimą. — Ir reikia pripažinti, kad bedieviai, darydami tokius priekaištus, moka įdėti daug tulžies ir pasididžiavimo savo pačių šventumu; mes, girdi, kurie išpažinties neinam, ra-

pinamės nedaryti pikta, nes mes nelaukiame atleidimo, o jūs katalikai pikta nepaisote, nes vos nusidėję, tuoj galite gauti atleidimą.

Ar tikrai išpažintis palengvina nusidėti?

Visų pirma pažymėsime, kad tik mes patys, praktikuoją katalikai, teturime tikro prityrimo išpažinties atžvilgiu. Mes žinome, kas išpažintis yra ir kokios įtakos ji turi, ir todėl mes vieni praktikuoją katalikai teturim galėjimo teisingai apie išpažintį spręsti. Laisvamaniai bedieviai, arba ir šiaip jau žmonės ištvirkę, kurie išpažinties gal niekuomet nevaikščioja, neturi nei supratimo apie išpažintį, nei prityrimo, — todėl ir jų priekaištai nėra paimti iš tikrojo gyvenimo, bet iš jų nežinojimo arba ir piktos valios.

Kiekvienas katalikas gali pastebėti šiuos faktus:

Yra gerų katalikų — vyrų ir moterų; jie yra teisūs, blaivūs, patikimi, skaisčius — taip sąžiningi, kad verčiau norėtų mirti, nekaip būti neištikimiams Dievui. Tokių katalikų yra kiekvienoje parapijoj. Visi toki katalikai vaikščioja išpažinties dažnai ir reguliariai.

Yra, deja, blogų katalikų — neteisių, neskaisčių, girtuokliaujančių, bedievių vyrų ir moterų, Toki katalikai visai neina išpažinties, arba bent retai.

Ar toki faktai nėra reikšmingi?

Kai kunigas nori blogą kataliką padaryti geru, pirmiausia jis rūpinas palenkti jį vaikščioti išpažinties: jei tat jam pasisekė, to kataliko gyvenimas netrukus tampa geresnis.

Beveik kasdien kiekvienam kunigui pasitaiko, kad jį atlanko vienas ar kitas jo avydės narys — koks nors doras tėvas ar motina, kurie gerai pažįsta pasaulį, nes jau gal keturias ar penkias dešimtis metų praleido kovoj su gyvenimu. Ką jie atėję sako? „Gerbiamas Tėveli“, taip jie kalba, „malonėk Tamsta pakalbėti su mūsų Jonuku ar Maryte: jie eina blogu keliu, todėl nė išpažinties nebevaikščioja: pamėgink palenkti juos vaikščioti išpažinties“.

Tie faktai patys kalba. Jie kalba apie išpažinties vertę reikšmingiau negu žodžiai.

Be abejo, pasitaiko žmonių, kurie sako, kad išpažintis palengvina nusidėti, nes katalikas gali sau pasakyti: „aš padarysiu tą nuodėmę, o pas-kui, nuėjęs išpažinties, galėsiu nuo jos pasi-liuosuoti“. Ar tamsta sugebi skaityti kitų min-tis? Aš nesugebu: todėl aš negaliu pasakyti, ką katalikas tikrumoj mąsto pirm padarydamas nuodėmę. — Jei žmogus, kurs daro panašų priekaištą, dar tiki į amžinąjį atlyginimą ir bau-smę, ir jei jis prieš darydamas sunkią nuo-dėmę pažvelgtų į savo sąmonę, tai jis ten rastų panašių minčių, kokias jis katalikams prikiša.

Bene tik greičiausia ir jis sau sako: „nors padarysiu tą sunkią nuodėmę, bet paskui Diegas man atleis“. Nes juk labai maža tėra tokių, kurie, nepaisant to, kad jie laisva valia sunkiai nusideda, nebeturėtų vilties pasiekti dangų.

Išpažintis ne tik nepalengvina nusidėti, bet priešingai — ji sulauko nuo nuodėmės. Imkim kad ir tą vieną faktą, kad reiks eiti išpažinties. Įsivaizduokim du žmones: vienas jų netiki į išpažintį, o antras tiki; abudu juodu yra lygiai gundomi į tos pačios rūšies nuodėmę: katras iš juodviejų greičiau pasiduos pagundai? Be abejonės tas, kurs žino, kad, padaręs sunkią nuodėmę, turės eiti išpažinties, toli labiau susivaldys, nekaip anas, kurs žino, kad jam nereikės eiti išpažinties. Taigi jei gundomi į nuodėmę katalikai apskritai apie išpažintį ką nors mano, tai yra nebent tiek: „aš tos nuodėmės nedarysiu, nes jei padarysiu, aš turėsiu ją išpažinti“.

Pagaliau priekaištas, kad išpažintis palengvinti nusidėti, parodo didelį nežinojimą, kas Atgailos Sakramentas yra. Išpažinties svarbiausioji dalis nėra nuodėmių išpažinimas, bet gailėstis. Yra galėjimo gauti nuodėmių atleidimas be išpažinties, — bet nėra galėjimo be gailėsčio. Yra aplinkybių, kada nuodėmių išpažinimas nėra galimas, bet nėra aplinkybių, kad būtų galima gauti nuodėmių atleidimas be gai-

lesčio. Gailestis yra širdingas skausmas ir pasibjaurėjimas nuodėme, dėl to kad ja įžeidėm Dievą, drauge su tvirtu pasiryžimu daugiau nebe nusidėti. Išpažintis yra labai rimtas dalykas: ji turi būti tikra ir atvira. Nusidėjęs žmogus apsiskundžia kunigui, bet tikrasis jo gailesčio Teisėjas yra Dievas. Jei kas ateitų išpažinties neturėdamas tikro gailesčio ir tikro noro bei valios daugiau nebe nusidėti, jo nuodėmės nebūtų atleistos: nors ir duotų kunigas išrišimą, tokia išpažintis prie esamųjų nuodėmių dar prideda šventvagystę.

Kaip dabar besakyti, kad išpažintis palengvinanti nusidėti? Juk nusidėjusysis turi tikrai apgailėti nuodėmę ir turėti tikrą pasiryžimą, valią bei nusistatymą pasitaisyti. Ir tikrumoj išpažintis taiso. Žmogus niekuomet nepasitaiso, jei neturi tikros valios daugiau nuodėmių nebe padaryti. Todėl kurie nevaikščioja išpažinties, tie ir nemano taisyti: jie nei už nuodėmes nemano atsilyginti Dievui, nei nepadaro valios akto pasitaisyti, bet eina per gyvenimą suteršti ir apsunkinti nedorybėmis.

Bet,— kas nors pasakys,—katalikai po išpažinties vėl nupuola, ir todėl pasitaisymo nesimato,—Gal būti, kad nupuola. Reikia atsiminti žmogaus silpnumas ir jo prigimties linkimas į pikta. Kiekvienas žmogus kovoja gyvenime

siekdamas būti geresnis; kiekvienas už savo gerąją pusę turi kovoti, —jei jis nebenori būti geresnis, jis nevertas yra žmogaus vardo. Tačiau visi gali nupulti, ir net katalikai po išpažinties nupuola. Bet yra skirtumo. Kas skęsdamas nugrimzdo į dugną ir nebeišneria į vandens paviršių, tas neliks išgelbėtas; bet tas, kuris kad ir nugrimzdo, bet dar išneria ant vandens paviršiaus pakviepuoti oru, tas gali būti išgelbėtas.—Taip ir su nupuolančiais yra. Kas eidamas išpažinties daro rimtą valios nusistatymą pasitaisyti, nors galėjimas nupulti vis pasilieka, bet vis gi jis jau yra iškilęs ant paviršiaus ir artinas prie to, kas daro žmogų gerą. Kuris išpažinties nevaikščioja, tas nupuolęs nebesirūpina keltis, — jis nė mėgint nebemėgina, nė valios nusistatymo nesužadina, kad nori būti geresnis ir nenori nusidėti,- tas paprastai yra toli nuo to, kas daro žmogų gerą, bet velka savo tamsų nuodėmių gyvenimą lig mirties ir prie sosto Teisėjo, kuriam duos atskaitą.

Delko šalinamasi nuo išpažinties?

Sunku yra visi žmonės patenkinti. Vieni mano, kad išpažintis yra per daug pažeminanti: jie pamiršta fakta, kad jei Dievas elgtųsi su mumis sulig žmogiškąja teisybe, tada nusidė-

jėlio padėtis būtų nesulyginamai sunkesnė, negu dabar išpažinty yra: iš jo būtų reikalaujama, nuodėmių atleidimui gauti, toli sunkesnių ir skaudesnių sąlygų, negu išpažinti savo nuodėmes vienam žmogui, kurs yra tam tikslui skirtas ir išmokslintas, ir kurio širdy jo sekretas pasilieka taip giliai palaidotas, lyg kad jis nebūtų jo jam visai pasakęs. Čia yra mūsų laimė, kad mes dalyką turime su Dievu, o ne su žmonėmis, nes juk nė geriausi žmonės neatleistų mums taip lengvai ir visiškai, kaip Dievas mums atleidžia.

Kitiems vėl nepatinka tai, kad reikia susidurti su kunigu: bijomasi kaž kokios jo įtakos.

— Tačiau kunigas turi savo įgaliavimus nuo Kristaus ir jo įtaka tegali būti tokia, kokios Kristus norėjo.

Tikrumoj dedas, kad kat. dvasiškija randa meilės ir pasitikėjimo žmonių tarpe, dėl kurių darbuojas. Iš to galima spręsti, kad jie tokios meilės ir pasitikėjimo yra verti. Kunigai yra savo žmonių tarnai, — net į kiekvieną jų kvietimą jie atsiliepia, visados pasiryžę padėti, kiek jie gali, niekuomet neatsisako atlankyti ligonį ar mirštantįjį. Kunigas neturi valdžios versti savo žmones ką nors tokio daryti, kas nesiriša su nuodėmių atleidimu ir doru gyvenimu. Jis turi teisę ir pareigą persergėti juos

prieš dvasiškus pavojus, pareikšti jų pareigas, taisyti jų negerus darbus, nurodyti jiems kokį postovį jie turi užimti dalykuose, kurie liečia tikėjimo ir dorovės. Už tų dalykų kunigas kitų teisių neturi. Priekaištas, kad katalikai yra kunigų jojami, yra šlykštus liguistos fantazijos klajojimas.

Be abejo, išpažintis suteikia kunigui geros progos daryti įtakos savo žmonėms. Tos įtakos prigimtis bus aiški kiekvienam, kurs atsimins, kad dalykas, kurio siekė mūsų Viešpats įsteigdamas Atgailos Sakramentą, kurio dalimi yra išpažintis, buvo nuodėmių atleidimas. Jei tu sergi kokia nors skaudžia ir pavojinga liga ir lankais pas gydytoją, klausiu, kokios įtakos lauki ir trokšti iš gydytojo? Be abejo, tu nori, kad jis tave pagydytų ir tau patartų, kokios dietos ir gyvenimo būdo tau reikia laikytis, kad liga nebesugrįžtų. Vietoj ligos padėk nuodėmę, o vietoj gydytojo pastatyk kunigą, ir tada tuoj bus aišku, kokios rūšies įtakos žmonėms turi daryti kunigas klausykloje. Kai kuriuose kraštuose nuodėmklausis yra vadinamas a n i m a e c a r u s — sielos prietelis — nes jo įtaka yra įtaka tikro bičiulio, kurio širdžiai atgailotojo sielos interesas didžiai rūpi. Atgailotojas nuodėmklausį vadina „Tėvu“ ir gauna iš jo mandagumo ir vadovavimo, kokio sūnus gali

laukti iš geriausio tėvo. Joks kunigas negali klausyti išpažinčių, negavęs iš vyskupo leidimo, nebent mirties pavojaus atsitikime,— ir joks vyskupas neduoda tokio leidimo, kol nėra tikras, kad kunigas turi reikiamos išminties ir žinojimo taip svarbiam dalykui.

„Sielos bičiulis“—iš tikrųjų, tai yra tinkamas ir gražus pavadinimas, „Kiek tai sielų“, sako kard. Niuman, „yra susikrimsčių, neramių ir apleistų, kurių neviena ieško būtybės, į kurios širdį galėtų išlieti savo jautimus, negirdimus pasauliui. Jos nori juos pasakyti ir nenori jų pasakyti—nori pasakyti tokiam, kurs būtų gana stiprus jų išklaudyti, ir podraug ne tiek stiprus, kad jis pajėgtų juos niekinti“. Raminančią ir akinančią išpažinties pajėgą pripažįsta net tie, kurie prie Bažnyčios nepriklauso. Garsus filosofas ir mokslininkas Leibnicas sako: „Dievotas ir išmintingas nuodėmklausis yra tikrai didis įrankis Dievo rankoje žmogaus atgimimui. Nes širdingi Dievo kunigo patarimai padeda žmogui valdyti savo aistras (geidulius), pažinti nuodėmės slaptoves, vengti jos progų, neramume ir abejojime turėti vilties, varge laikyti ramybę — žodžiu, pašalinti visa pikta, arba bent sumažinti jį. Jei ištikimas bičiulis yra didžiausias žemės malonumas, tai kaip mes turime branginti tą, kurs tikrai yra mūsų bičiulis

mūsų baisiausio reikalo valandoj?" (Systema Theologicum). Kitas nekatalikas, dr. Martenson sako: „Sunku užginčyti, kad išpažintis sutinka gilų žmogaus prigimties reikalą. Didi yra psichologiška tiesa Paskalio žodžiuose, kad žmogus neretai tada tik tepažįsta tikrąją nuodėmės reikšmę, kuomet jis išpažįsta savo nuodėmės kitam. Išpažinties atžvilgiu katalikybė nekartą rado pripažinimą, dėl to kad ji pateikia žmogui galėjimo atlikti savo nuodėmių išpažinimą į kito žmogaus širdį, kame jie pasilieka po švenčiausiojo sekreto antspandu" (Catholic Encyclop. žodis „Penance“).

Savaime aišku, kad svarbiausias kunigo darbas klausykloje yra suteikti išrišimą. Tačiau, be to, jis stengias atgailotojui padėti ir duoti atitinkamų nurodymų bei paakinimų. Sakysim, ateina koks nors žmogus išpažinties ir apsikundžia iš girtybės nuodėmės. Nuodėmklausis daro visa, kas galima, stengdamasis įteigti tam žmogui tokios pažiūros ir nusistatymo, kad jis matytų savo nuodėmės piktumą ir apgailėtų ją, matytų jos pavojus ir imtųsi tokių priemonių, kurios apsaugotų jį nuo tos nuodėmės ateity. Taip pat yra daroma ir su kitomis nuodėmėmis, — tokia tėra vienintelė įtaka, kurią kunigas klausykloj atgailojančiam žmogui gali daryti.

Kai kuriems daro susirūpinimo kita mintis: kunigas žinos mano nuodėmes, — kaip jis šio-kiame gyvenime į mane žiūrės?—Tačiau čia pamiršta, kad nuodėmklausį riša griežčiausias sekretas. Jei gydytojas pasitiktų savo pacientą kokioj nors valgykloj ir rastų jį bevalgant tiesiog tą valgi, kurį jam buvo uždraudęs, jis galėtų savo pacientą pabarti ir greičiausiai jį tikrai pabartų. Bet ne taip yra su nuodėmklausiu. Sakysim, šiandien atsitiktinai nuodėmklausis susitinka su tuo žmogumi, kuris vakar jam buvo išpažinęs savo girtybės nuodėmę ir nuo kurio jis buvo paėmęs prižadėjimą visiškos abstinencijos, ir dabar randa jį begeriant,—kunigas negali jam pasakyti: „Kaip tai? Ar tu vakar man neprižadėjai susilaikyti nuo svaiginamųjų gėrimų, o dabar aš tave randu belaužant savo prižadėjimą?“

Ne, kas išpažinty pasakytą, tai pasilieka visiška paslaptis: niekuomet, jokiose aplinkybėse negali būti kam nors pakartota ar pažymėta. Tai yra taip, lyg niekuomet nebūtum buvęs pasakęs. Nėra jokie kito sekreto, kurs taip griežtai rištų, kaip išpažinties sekretas. Kunigui nevalia pasiduoti jokiai įtakai tų dalykų, kuriuos jis girdi išpažinty, ir dėl jų pakeisti savo pasielgimo būdą už išpažinties su tuo žmogumi, kurs jam savo nuodėmes išpažino.

Ir nėra jokių aplinkybių, kuriose paslapties atidengimas būtų leistas, net savo gyvybei išlaikyti ar valstybes pavojui prašalinti; ir tai vis tiek, ar didelė ar maža nuodėmė batų.

Kunigas klausykoje yra ne vien sielos bičiulis; jis yra Dievo žmogus, Dievo atstovas, Dievo patikimasis, jis kalba Dievo vardu ir vykdo Dievo valdžią. Kaip Dievas niekuomet neatidengia mūsų nuodėmių, taip nė kunigas neturi jų pareikšti. Ir joks teismas neturi teisės tokio pareiškimo reikalauti, vis tiek kaip svarbus dalykas būtų; tokiam reikalavimui, kad ir batų statomas, kunigas nė pasiduoti negali. „Jūs neturite teisės tokio dalyko mane klausti ir aš atsisakau duoti jums atsakymą“, — taip pasakytų kiekvienas kunigas, vis tiek kokia bausmė jam už tai būtų. Išpažinties sekretas yra dieviškojo įsteigimo, ir niekas, jokia valdžia neturi teisės jį sulaužyti.

Bažnyčios istorijoje buvo atsitikimų, kad kunigai buvo verčiami pareikšti išpažinties sekretą; tačiau stebėtina, kad nors išpažinties buvo klausoma tūkstančių kunigų beveik per du tūkstančius metų, praktiškai negirdėta, kad kunigas išpažinties sekretą būtų sulaužęs. Dievo malonei padedant, kiekvienas kunigas pasielgtų taip, kaip pasielgė šv. Jonas Nepomukietis, kada jis griežčiausiai atsisakė ciesorienės išpa-

žinties sekretą pareikšti ciesoriui Vencislovui, nors jam buvo grūmota mirtimi: tikrumoj jis už tai ir buvo nubaustas mirtimi.

Filosofas Paskalis turi išmintingą pastabą: „Nors Jš Dievo pusės būtų pilnai teisinga reikalauti, kad mes viešai išpažintume visas savo nuodėmes, tačiau Jis savo gailestingume tereikalauja, kad mes jas pasakytumėm tik vienam visame pasauly žmogui, kurs turi jas laikyti nesulaužomu sekretu“.—Ne, išpažintis nepažemina, kaip sergant žmogui, jo nepažemina lankymasis pas gydytoją, nei netenka bijoti, kad kunigui pasisakius nuodėmes nukentės garbė ir geri santykiai, nei pagaliau negalima skųstis negeistina kunigo įtaka, nes tokios įtakos nėra; o įtaka, kuri yra, žmogų kelia, akina, gydo, guodžia. Nekrikščioniška būtų skųstis įtaka, kurią Kristus darė Magdalenai, arba Jo gailestingu į Petrą žvilgsniu, kurs iš nupuolusio Apaštalo širdies ištrėškė gaivinančias atgailos ašaras. O juk kunigas klausykoje perstato gailestingąjį mūsų Atpirkėją ir veikia sekdamas Jo mintimi.

Tikrosios priešastys, delko nenorima eiti išpažinties, tėra šios: atšalimas tikėjime ir nenoras pasitaisyti.

Žmogus, kurs dėl kokios nors priešasties nukentėjo savo tikėjimo laivo sudūžimą trau-

kias nuo viso, kas liečia religinio gyvenimo. Nors jis dar tiki į Dievą, bet nekreipia dėmesio į santykius, kurie yra tarp žmogaus ir jo Tvėrėjo. Pasilieka jam kaž kokios neaiškios tikybinės pažiūros, kurios nebedaro įtakos jo gyvenimui, nebeaišku jam kas yra nuodėmė, kas yra Dievas ir kas yra žmogus. Širdy nebėra Dievo meilės, dvasinis gyvenimas gimdo jame nuobodumą, jis jaučias lyg svetimas krikščionybei. Pasikeičia pažiūros, mintys, pagrindai, nebenorima siekti nieko aukštesnio, meilė gero išgeso, vidujinis gyvenimas sukelia neskonį ir baimę, išsiliejama į išorės užsiėmimus ir pasilinksminimus, ieškoma žemės idealų, nes aukštesni amžinieji idealai pradingo, Kristus tampa abejotina asmenybe, Bažnyčia — varžanti, abejotino teisėtumo įstaiga, Įsakymai — negeistina našta,— gyvenama be dvasios, be gilesnės rimties, be religijos, be maldos.

Tokiame stovy kaip dar eiti išpažinties? Tiesa, jaučiama sieloj kažkokio neramumo ir išsiilgimo: tuo keliu nekartą Dievo malonė veikia. Bet kaip jos beklausyti? Ypač dar jei ilgesnis laikas be išpažinties praėjo! Tada ir Dievas mažiau veikia į širdį. „Kas ne su manim“, sako Kristus, „tas prieš mane; ir kas su manim nerenka, tas barsto“ (Mat. 12, 30). Ir palieka Dievas tą sielą džiūti, kaip nevaisingą medį,—

nes Jo malonės neprisiėmė. Pamatęs pakely vieną fygos medį, Jis priėjo prie jo ir nieko ant jo daugiau nerado, kaip tik lapų. Jis jam tarė: tegul niekuomet per amžius neužsimezga iš tavęs vaisius. Ir fygų medis tuojau padžiūvo“ (Mat. 21, 19).

O dar jei prie atšalusio tikėjimo prisideda nenoras savo gyvenimą taisyti, tada išpažinties tiesiog vengiama kaip kokios baisybės. Išpažintis reikalauja, kad žmogus turėtų tikrą gailėsti už savo nuodėmes, tvirtą pasiryžimą jų vengti, kovoti gerą kovą su pagundomis, vengti net nuodėmių progų, ar tai būtų draugai, ar pasilinksminimų vietos, ar kas kita, kas tik gali būti netiesioginė priežastis nusidėjimui. Imk dabar žmogų, kuris savo nuodėmes mėgsta: jis jų nenori atsižadėti, jis nori toliau jas daryti, — kaip jis begalėtų išpažinties eiti? Be to pridėk ir kitą dalyką: reikalaujama atitaisyti skriaudos: jei tu apšmeižei, nuplėšei šlovę, padarei skriaudos savo artimo geram vardui, tai tu turi tą skriaudą atitaisyti; jei tavo širdy yra artimo neapykanta ir kerštas, tai turi pradingti; jei pasisavinai svetimą turtą, ar kitų žalų padarei, tu turi grąžinti neteisingai įgytąją gėrybę ir atsilyginti, kiek tu gali. Kas to nenori padaryti, tas nė išpažinties nemano eiti: toks dar kalbės, kad išpažintis esanti nereika-

linga, kunigų prasimanymas ir skleis visokias nesąmones apie išpažinti. „Jų akys pilnos svetimoteriavimo ir nesiliaujančios nuodėmės. Jie suvedžioja svyruojančias sielas; jų širdis išlavinta godumu; jie prakeikimo vaikai. Palikę teisųjį kelią, jie paklydo... Jie šaltiniai be vandens ir vėjų nešiojami debesys; suotemos tamsybės jiems laikoma. Nors jie, kalbėdami puikius, tuštybės pilnus dalykus, vilioja kūno geiduliais ir ištvirkimu tuos, kurie buvo truputi atsitraukę nuo gyvenančių paklydime. Jie žada jiems laisvę, patys būdami sugedimo vergai; nes kas kieno nugalėtas, to jis ir vergas“ (II Petro 2, 14, 19).

Išpažintį Kristus įsteigė.

Išpažintis, bendrai imama, nėra vienos krikščionybės savybė. Ji randas net pas stabmeldžius: toks stabmeldys, cisorius Markas Aurelius, nebuvo nuo išpažinties paliuosuotas, kuomet panorėjo dalyvauti tam tikrose stabų apeigose. Bet ypač Senajame įstatyme patsai Dievas įsakė Izraelio tautai išpažinti. „Viešpats dar kalbėjo Mozei ir tarė: Sakyk Izraelio sūnums: Jei vyriškis arba moteriškė padarytų kurią nors iš visų nuodėmių, kurios žmonėms paprastai atsitinka, ir neatsižiūrėjęs peržengtų Viešpaties paliepiamą ir taip prasikalstų, išpažins savo

nuodėmę ir atiduos tam, kuriam prasikalto patį dalyką ir be to penktą dali jo vertės viršaus" (Skaitl. 5, 5—7). „Dvidešimt ketvirtoje to mėnesio dienoje Izraelio sūnūs susirinko pasninkautų apsvilkę maišais ir apsibarstę žemėmis. Buvo atskirta Izraelio ainija nuo visų svetimtaučių sūnų, Ir jie sustojo ir išpažino savo nuodėmes" (II Ezdro 9, 1—2). Kiekvienas šv. Rašto skaitytojas žino graudų avelės prilyginimą, kuriuo Natanas išgavo iš Dovid skaudų ir širdingą savo nuodėmės išpažinimą, kaip įžangą jos atleidimui.

Naujame įstatyme Kristus įsteigė šv. Atgailos Sakramentą, kurio dalis yra išpažintis. Tačiau Kristus, išmintingas Mokytojas ir protingas Valdytojas, ne iš karto jį įsteigė, bet pirma palengvėl prirengė žmones įvairiais paveikslais ir vaizdais. Taip, pavyzdžiui, liga ir mirtis primena Kristui nuodėmę. Kuomet Jam atneša stabo ištiktaį, kad Jis jį pagydytų, tuoj Jam atsimena nuodėmės vaizdas ir jos pasekmės ir todėl Kristus sako stabo ištiktajam: „Tavo nuodėmės tau atleistos“. Tai išgirdę parisiejai piktinai sakydami: „Ką tasai taip kalba? Jis piktžodžiauja. Kas gali atleisti nuodėmes, jei ne vienas Dievas?“ Kristus pasinaudodamas ta proga jiems atsako: „Kas pigiau sakyti: Tavo nuodėmės tau atleistos, ar sakyti: Kelkis

ir vaikščiok? Bet kad žinotumėte žmogaus Sūnų turint ant žemės valdžios atleisti nuodėmes (Jis tarė stabo ištiktajam) Sakau tau: Kelkis, imk savo guoli ir eik į savo namus" (Mat. 9,6; Mork. 2, 10; Luk. 5, 24). Čia Kristus lygina sielos gydymo valdžią su kūno gydymo valdžia. Katras yra lengvesnis? Abidvi valdžios kyla iš Dievo. Dievas padarė gamtos dėsnius, kurie be Jo valdžios negali būti sustabdomi, taip kad be Jo valdžios ligonių gydymo stebuklas nėra padaromas. Panašiai yra ir su nuodėmių atleidimu: nuodėmė įžeidžia Dievą, ir todėl be Dievo valdžios nuodėmė negali būti atleista. Kristus, būdamas Dievas, turi abidvi valdžias. Jei Jis Apaštalams suteikė valdžios kūnams gydyti, galima teisingai tikėtis atsižvelgiant į Apaštalų uždavinį, kad Jis jiems suteiks taip pat valdžios sieloms gydyti.

Jei stabo liga priminė Kristui nuodėmę, toli labiau tai darė raupsai — ta biau ri liga, kuri savo aukas atskirdavo nuo sveikųjų žmonių ir išvarydavo juos gyventi nuošaliai. Į raupsus buvo žiūrima, kaip į nuodėmės paveikslą. Be abejo dėl tos priežasties ir Kristus buvo ypatingai meilingas raupsuotiesiems. Jis niekuomet neatsisakė juos pagydyti ir net Apaštalams suteikė valdžios jiems apkuopti (Mat. 10, 8). Tik Jis, gydymas juos, paliepdavo jiems pasiro-

dyti kunigams. Iš tokio Kristaus elgesio ir taip pat iš to, kad Jis Apaštalus padarė oficialius raupsų gydytojus, galima protingai spręsti, kad Jis savo klausytojus, o per juos ir platų pasaulį, norėjo prirengti suteikimui didesnės ir svarbesnės valdžios, kurią jis paskui Apaštalams duos, — būtent valdžios nuodėmėms atleisti.

Šv. Jonas Apaštalas mokina, kad kai kurios nuodėmės yra ne mirčiai, o kai kurios nuodėmės yra mirčiai (pal. I Jo. 5, 16). Būtent, kaip jau aukščiau kalbėjome, kai kurios nuodėmės yra taip sunkios, kad jos iš sielos pavaro Dievą, atima sielai jos gražiausią gyvybę — malonės gyvybę. Todėl mirtis yra tikriausias nuodėmės vaizdas.

„Aš verčiau norėčiau regėti tave mirusį“, kalbėdavo karalienė Blanka savo sūnui šv. Liudvikui, negu kad tu kuomet nors mirtiną nuodėmę padarytum“. Šv. Augustinas mums pasakoja, kad tame laike, kada jis vedė nuodėmingą gyvenimą, jo motina laikė jį mirusiu, toli daugiau mirusiu negu lavonas karste. Kristus turi valdžios grąžinti mirusiam fiziškąją gyvybę; Jis taip pat turi valdžios grąžinti sielai malonės gyvybę. Prikėlimas iš numirusių yra nuodėmių atleidimo vaizdas. Kada Lozorius jau keturias dienas gulėjo palaidotas kape, atėjo Kristus su mokytiniais pas kapą ir atidarius

kapą paliepė jam: „Lozoriau, išeišk laukan“! (Jo. II, 43), — ir numirėlis tuojau išėjo surištomis raiščiais kojomis ir rankomis, ir jo veidas buvo aprištas skepeta. Jėzus tarė Apaštalams: „Atriškite jį ir leiskite eiti“.

Be abejonės, Kristus taip padarė norėdamas Apaštalus prirengti būsimajai valdžiai, kuria jie iš nuodėmės mirties grąžins sielas į Dievo malonės gyvybę. Ateis diena, kada daugelis džiaugsis ir dėkos Dievui už valdžią suteiktą Apaštalams, dėl to, kad jų sielos buvo mirusios ir atgijo (pal. Luk. 15, 24),

Bažnyčios pasiuntinybė pasauly yra panaši Kristaus pasiuntinybei. Kristus buvo ir yra vienintėlis Tarpininkas, kuris per savo mirtį ant kryžiaus įvykdė atpirkimo darbą ir paliko ant žemės išganymo priemones. Jo didi pasiuntinybė buvo gelbėti kas buvo žuvę, dvasiškai mirusiems grąžinti gyvybę, pašalinti žmogui kliūtis, kurios jam neleistų įeiti į dangų: tokia pat didi pasiuntinybė ir Bažnyčios yra. „Kaip tėvas mane siuntė, taip ir aš jus siunčiu“ (Jo. 20, 21), kalbėjo Kristus Apaštalams. Bažnyčia yra siųsta ne vien skelbti nuodėmių atleidimą, bet vykdyti tą atleidimą. Ji yra siųsta ne vien mokyti Evangelijos visas tautas, bet ir krikštyti kiekvieną žmogišką būtybę. Krikštas yra Sakramentas, kurs atleidžia nuodėmes.

Jis yra skirtas įvesti į Bažnyčią tiems, kurie prie jos nepriklauso. Reikalui esant, šv. Krikštą gali suteikti kiekvienas žmogus, vistiek ar jis būtų kunigas ar šiaip jau žmogus, bet tik turėtų sveiko proto. Ar mes suprantam, kas įvyksta krikštijant? Per šv. Krikštą pašalinama nuodėmė — ne tik pirmąją nuodėmė, bet jei suaugęs krikštijamasis turi gailestį už nuodėmes, atsileidžia jam ir jo paties padarytosios nuodėmės. Šv. Krikštas panaikina nuodėmės dėlto, kad Kristus, kuris juk yra Dievas, tam tikslui jį skyrė. Bet tu, kuris krikštiji — tu esi to šv. Krikšto Sakramento teikėjas, ir tai esminis teikėjas, ir Dievo vardu vykdai Dievo valdžią. Tikrumoj švenčiausias Kristaus Kraujas apkuopia sielą šv. Krikšte, bet vis gi tą švenč. Kraują tu pritaikai, taip kad galima sakyti, kad Dievas panaikina nuodėmes ir kad tu panaikini nuodėmes. Dievas yra vyriausioji priešastis, o tu esi instrumentinė nuodėmių atleidimo priešastis.

Tačiau šv. Krikštas, kadangi jis yra vartai į Bažnyčią, negali būti pakartojamas. Kas tat bus su tais, kurie po šv. Krikšto nusidėjo? Juk nieko sutepta į dangų neįeis (Apr. 21, 27). Kristus, atpirkęs žmogų ir palikęs Bažnyčioj savo mirties nuopelnus, nė šiuo atveju nepaliko žmogaus be priemonės išsigelbėti. Jis paliko savo

Bažnyčioj tokią pasekmingą priemonę nuodėmių atleidimui gauti, kad jei nusidėjėlis ja naudosis, galės būti išganytas ir su pasitikėjimu galės gyventi Bažnyčios prieglobsty. Kristus kalbėjo Petriui: „Tau aš duosiu dangaus karalystės raktus: ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tu atriši žemėje, bus atrišta ir danguje“ (Mat. 16, 19). Čia Kristus savo dieviškuoju žodžiu, kurs negali keistis nei klaidinti, prižada šv. Petriui ir jo įpėdiniams — ir todėl Bažnyčiai — dangiškąją valdžią, raktų valdžią, valdžią atidaryti ir uždaryti, surišti ir atrišti, valdžią sutraukti visas kliūtis, kurios neleistų sielai įeiti į dangų: taigi valdžią ant visų nuodėmių.

Pagaliau atėjo iškilminga valanda, kada Kristus tikrai įsteigė Atgailos Sakramentą, kaip buvo seniau prižadėjęs. Po atsikėlimo iš numirusių Jis baigė tvarkyti savo Bažnyčią ir teikti Apaštalams savo paskutinius pamokymus. Taigi Kristus atsistojo savo Apaštalų tarpe ir jiems tarė: „Ramybė teesie su jumis. Kaip Tėvas mane siuntė, taip ir aš jus siunčiu. Tai pasakęs Jis kvėpė į juos ir jiems tarė: Imkite Šventąją Dvasią. Kam nuodėmes atleisite, tam jos atleistos, ir kam sulaukysite, jos sulaukytos“ (Jo, 20, 21—23). Tais žodžiais Kristus suteikia Apaštalams valdžios, kurią seniau jau jiems

buvo žadėjęs, sakydamas: „Ištikrųjų sakau jums, ką tik jas surišite žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tik atišite žemėje, bus atišta ir danguje“ (Mat. 18, 18).

Čia Kristus teikia Apaštalams pasiuntinybę, tos pačios rūšies pasiuntinybę, kurią Jis buvo gavęs iš savo Tėvo. Todėl jis sako: „Kaip Tėvas mane siuntė, taip ir aš jus siunčiu“. Kaip Tėvas davė Jam valdžios pildyti savo pasiuntinybę, taip Jis Apaštalams duoda valdžios ir įgaliavimo pildyti savo pasiuntinybę. Kokia Apaštalų pasiuntinybė šiuo atveju buvo? — Atleisti nuodėmes. Tuo tikslu Kristus jiems duoda Šventosios Dvasios, nes nuodėmių atleidimas ypatingai yra priskiriamas Šventajai Dvasiai. „Dievo meilė mūsų širdyse išlieta Šventosios Dvasios“ (Rom. 5, 5). Tikintieji, kurie elgias sulig Šventosios Dvasios mintimi, išpildo įsakymą (Rom. 8,9): jie yra pašventinti Dievo Dvasia (I Kor. 6, 11). Todėl ir Kristus sako Apaštalams: „Imkite Šventąją Dvasią, kam nuodėmes atleisite, tam jos atleistos, ir kam sulaukysite, tam sulaukytos“. Tikroji tų žodžių prasmė rodo, kad Kristus čia kalba apie paties žmogaus padarytąsias arba aktuales nuodėmes ir vartoja tokį pat posakį, kaip ir posakis, kada Jis tarė stabo ištiktajam: „Tavo nuodėmės tau atleistos“, ir kada Magdalenai tarė: „Atleidžia-

ma jai daug nuodėmių". Toms tat aktualioms nuodėmėms atleisti Kristus duoda Apaštalams valdžios sakydamas: „Kam nuodėmes atleisite, tam jos atleistos: kam sulaikysite, tam sulaikytos". Apaštalai turėjo ne vien skelbti atleidimą, bet jie turėjo nuodėmių atleidimą įvykdyti, suteikti, padaryti, Žodis atleisti turi turėti tą pačią prasmę abiejose posakio dalyse; antrojoj posakio daly žodžiai — „tam jos atleistos" — be abejonės reiškia tikrą atleidimą; todėl ir pirmojoj posakio daly — „kam nuodėmes atleisite" — tegali reikšti tikrąjį atleidimą.

Be to dar tais Kristaus žodžiais įsteigiama išpažintis. Kristus suteikia Apaštalams dvejopos rūšies valdžią — valdžią atleisti nuodėmes ir valdžią jas sulaikyti, arba valdžią atišti ir valdžią surišti. Vadinas, Apaštalai turi spręsti, kam jie gali nuodėmes atleisti, ir kam jie turi jas sulaikyti: jie yra skirti teisėjai; todėl jie turi žinoti nusidėjėlio kaltę ir jo vertumą, ar jam galima nuodėmes atleisti, ar negalima. Joks teisėjas negali teisti, nežinodamas gerai prasikaltėlio kaltės. Todėl ir Apaštalai, turėdami valdžios atleisti arba sulaikyti nuodėmes, turi tas nuodėmes gerai žinoti; bet iš kur jie jas žinos, jei nebūtų išpažinties? Toliau, Apaštalai ne tik nuodėmes turi žinoti, bet dar jie turi žinoti, ar nusidėjėlis yra vertas gauti nuodėmių at-

leidimą, būtent ar jis turi tikrą gailesti už nuodėmes, tikrą pasiryžimą pasitaisyti ir nusistatymą vengti progų, kurios veda į nuodėmę. Jei tų sąlygų nusidėjėlis neturi, jam negalima duoti išrišimas. Bet kaip, koku būdu Apaštalai visa tai galėjo žinoti? — Nėra kito žmogiško būdo, kaip tik tas, kad pats nusidėjėlis turi išpažinti Apaštalam savo nuodėmes ir parodyti jiems tikrąjį savo nusistatymą, būtent, gailestį už nuodėmes, pasiryžimą jų vengti ir saugotis nuodėmių progų. Taigi iš suteiktos Apaštalam valdžios atleisti nuodėmes savaime eina išpažinties reikalingumas, arba kitaip sakant, Kristus įsteigė išpažintį, kaip sąlygą nuodėmių atleidimui gauti.

Tokia valdžia buvo Kristaus suteikta ne tik Apaštalam, bet ir jų teisėtiems įpėdiniams, vyskupams ir kunigams. „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigai“ (Mat. 28, 20), kalbėjo Kristus Apaštalam; ir dar: „Kas jūsų klauso, tas mane klauso; kas jus niekina, tas mane niekina. Kas gi mane niekina, niekina Tą, kurs yra mane siuntęs“ (Luk. 10, 16). Kristus žinojo, kad dvylika Apaštalų negyvens iki pasaulio pabaigai; o tuo tarpu žmonės visuomet bus reikalingi gauti nuodėmių atleidimo; taigi Kristus prižada būti su savo Bažnyčia, suteikdamas jai visų reikalingų išga-

nymui priemonių. Taip Kristų suprato ne tik Apaštalai, bet ir visa visuose laikuose kat. Bažnyčia. Todėl nuo pat Apaštaly laikų randame žinių, kad nuodėmių atleidimas ir išpažintis visuomet buvo praktikuojama Bažnyčioj. Šventieji Bažnyčios Tėvai, dėstydami Kristaus mokslą, aiškiai ir griežtai liudija, kad Kristus suteikė Bažnyčiai (vyskupams ir kunigams) valdžios atleisti nuodėmes ir reikalauja išpažinties. „Prašau jūsų, mieli broliai“, taip rašo šv. Ciprijonas, Kartaginos vyskupas, nukankintas 258 metais, „išpažinkite kiekvienas savo nuodėmes, kol esat gyvi ir jūsų išpažintis gali būti priimta, ir kol jūsų atgaila ir kunigo išrišimas patinka Viešpačiui“ (De lapsis, 28 s.). Taip kat. Bažnyčia visuomet tikėjo ir laikės išpažinties praktikos.

Visuotinė Bažnyčios Santaryba, susirinkusi Tridente, išdėstydamą dogmas apie septynis Sakramentus, sprendžiamai skelbia: „Jei kas sakytų, kad katalikų Bažnyčioj Atgaila nėra tikras Sakramentas tikintiesiems, kurie po Krikšto į nuodėmes įpuola, su pačiu Dievu sutaikinti, mūsų Viešpaties Kristaus įsteigtas: tas tebūnie atskirtas nuo Bažnyčios“ (Sess. 14, Can. 1). „Jei kas neigtų, kad sakramentalinė išpažintis yra dieviškojo įsteigimo arba kad ji yra reikalinga išganymui; arba sakytų, kad bū-

das kuri katalikų Bažnyčia iš pat pradžios visuomet laikė ir laiko, (būtent) slapčia išpažinti (nuodėmes) vienam kunigui yra Kristaus įsteigimui ir Jo įsakymui svetimas, ir tėra tik žmonių prasimanymas: tas teesie atskirtas nuo Bažnyčios" (Can. 6).

Taigi kuomet kunigas, išklausęs išpažinties, sako: „Aš tave išrišu iš tavo nuodėmių“, tais išrišimo žodžiais, jei tik atgailojantysis žmogus turi reikiamo nusistatymo, jo nuodėmės tampa atleistos ir jo sielai sugrąžinama Dievo malonė. Tokia kunigo valdžia yra tos pačios rūšies, kaip ir valdžia, kurią vykdo šv. Krikšto Sakramento teikėjas, vis tiek ar jis būtų kunigas ar šiaip jau žmogus. Valdžia nuodėmes atleisti priklauso Dievui ir pasilieka Dievuje, bet Dievas pasinaudoja kunigu kaip tos valdžios įrankiu. Ta valdžia nėra paties kunigo; ji yra Dievo valdžia, vykdoma kunigo, taip kad išrišimo atžvilgiu kunigas ir Dievas sudaro vieną juridišką asmenį, panašiai kaip kunigas prie Altoriaus taip perstato Kristaus asmenį, kad jis Konsekracijoje Kristaus vietoje sako: „Tai yra mano Kūnas“. Kunigo valdžia išpažinty yra panaši į valdžią valstybės teisėjo, kurs prasikaltėję gali nuteisti mirti arba paliuosuoti: tiesą pasakius, tokia valdžia tik valstybei tepriklauso, bet čia, teisme, teisėjas yra valstybės atstovas, jos val-

džios įnagis, taip kad teismo atžvilgiu teisėjas ir valstybė yra vienas ir tas pats daiktas.

„Kunigams“, sako šv. Tomas, „yra suteikta valdžia atleisti nuodėmes; ne tai kad jie jas savo pačių valdžia atleistų, nes vienas Dievas tai tegali daryti, bet kad jie yra atleidžiančios Dievo valdžios vykdytojai“ (Q. XVII, 2,1). Taip mes sakėm apie šv. Krikštą, taip yra ir su Atgailos Sakramentu; jis yra Sakramentas, įsteigtas mūsų Viešpaties, kurs panaikina nuodėmes; bet kunigo išrišimas yra esminė to Sakramento dalis. Pats Dievas tiesioginai įkvepia nusidėjėliui troškimą atgailoti, Jis pats duoda jam atgailos malonę, bet Jis pavedė kunigui paleisti švenč. Kristaus Kraujo srovę, kuri apmazgotų nusidėjėlio sielos dėmes.

Taigi kunigas, kaipo dieviškosios valdžios vykdytojas, yra Kristaus įgaliotinis; jis, teikdamas išrišimą, neveikia savo vardu, bet Kristaus vardu. Todėl ir Apaštalas sako: „Tegul žmonės žiūri į mus, kaip į Kristaus tarnus ir Dievo paslapčių teikėjus“ (I Kor. 4, 1), nes „mes einame pasiuntinių pareigas Kristaus vietoje“ (2 Kor. 5, 20).

Tolesnis svarstymas parodys mums naujojų šviesoj tos nuostabios valdžios vykdymą. Bažnyčia yra mistiškasis Kristaus Kūnas, taip kad tūla prasme Bažnyčia yra Kristus. Apie Baž-

nyčią Jis sako: „Kas jūsų klauso, tas manęs klauso“. Kristus yra Bažnyčios galva; mes esame jos nariai; o Šventoji Dvasia yra jos siela, kuri joj pasiliks iki laikų pabaigai. Tai žinant, nesunku mums suprasti Bažnyčios neklaidingumas, kurs tikrumoj tėra paties Kristaus ir Šventosios Dvasios neklaidingumu. Lygiai nesunku suprasti Bažnyčios valdžią nuodėmes atleisti, nes, kadangi ji yra mistiškasis Kristaus kūnas, tai ta jos valdžia atleisti nuodėmes tikrumoj yra paties Kristaus valdžia.

Toks yra kat. Bažnyčios mokslas apie Atgailos Sakramento ir išpažinties įsteigimą ir nuodėmių atleidimo valdžią. Kristus yra savo Bažnyčioj.. Sieloms, kurios prie Jo Bažnyčios priklauso, iš Jo teka minties ramumas, kurs remias Jo neklaidingumu, iš Jo teka paguoda, nes Jis pats, kurs gyvena mūsų šventovėse, yra tikrosios paguodos šaltinis: iš to šaltinio mūsų šventųjų ir dorų krikščionių milijonai sėmė sau gyvybę, džiaugsmą, paskatinimą, šventą meilę; Jis, gyvybės teikėjas, gražina nekaltumą, kurį nuodėmė sunaikino, nes Jo malonė, nupelnyta Jo švenč. Kraujo, permains sielas ir suteikia ramybės, kuri yra atgautos Dievo bičiulystės vaisius.

„Kam man toji išpažintis reikalinga?“

Pasitaiko, kad žmogus nekantriai klausia:

„Kam man reikia išpažinties? Aš ir be jos galiu gyventi!“ —Tik, deja, kuris taip kalba, nepagalvoja, kas yra nuodėmė, kokia jos esmė ir kokias baises išdavos ji rengia. Aukščiau kalbėjom apie nuodėmės esmę: kas mirtiną nuodėmę padarė, tas turi eiti išpažinties, — dėlto kad padarė mirtiną nuodėmę, už kurią reikia atgailoti. Pažymėsim bent kelis pagrindus, dėlko reikia imtis atgailos ir eiti išpažinties.

Mes tikime, ir sveikas protas rodo, kad yra amžinas pragaras, kame pasmerktieji yra baudi ir kankinami. Ta baises tiesa nėra kažkokia pasaka, bet mūsų tikėjimo dogma: ji yra taip tikra, kaip paties Dievo žodis. Kurie miršta sunkioj nuodėmėj, be atgailos, tie būna pasmerkti pragaran amžinai. Nieko nepagelbės mums didžiutis, kad mes ir be išpažinties esam geri: jei padarėm mirtiną nuodėmę, tai mūsų amžinasis likimas jau nulemtas — mus laukia pragaras. Vienintelis išsigelbėjimas iš tos pražūties yra atgaila ir išpažintis.

Mes tikime, kad yra amžinoji laimė danguje, kame sielos gyvena džiaugsmu ir regi Dievą. Bet į tą palaimintą kraštą „neįeis nieko sutepta“ (Apr. 21, 27): mirtinoji nuodėmė uždaro dangų kiekvienam, kurs ją padarė; mūsų prigimtis, kuriai įgimta trokšti laimės ir ja gėrėtis, neragaus tos laimės, jei ji yra apsunkinta

mirtiną nuodėmę. Vienintelis kelias nusidėjėliui pasiekti dangų yra atgaila ir išpažintis.

Mes tikime, kad kiekvieno iš mūsų laukia Dievo teismai, ir kad visa žmonija bus teisiama paskučiausioje dienoje. Kelsis kūnai iš numirusių, jungsis su savo sielomis, stos į teismą: vargas ir gėda prieš visą pasauli tiems, kurie subiaurinti mirtiną nuodėmę, — nes jų amžinasis likimas yra pražūtis. „Niekas nėra uždengta, kas nebus atidegta, nė paslėpta, kas nebus žinoma“ (Mat. 10, 26). Čia žemėje nenorima išpažinti nuodėmių vienam kunigui, o ten bus jos matomos visam pasauliui ir pateisins Teisėjo pasmerkiančią nuotarmę. Vienintelis kelias, kuriuo nusidėjėlis gali išvengti gėdingo pasmerkimo, yra atgaila ir išpažintis.

Mes žinome, kad mums reikės mirti, bet nežinome kuomet, — gal staiga, kuomet visų mažiau tikimės. Kokia mirtis, tokia ir amžinastis bus. Baisu yra mirti, jei gyvenimas praėjo nuodėmėse be atgailos ir išpažinties.

Kas gyvena mirtinojoje nuodėmėje, tas aikvoja savo gyvenimą. Toks žmogus yra dvasiškai miręs. Kaip padžiūvęs medis neneša vaisių, taip ir toks žmogus nepelno sau dėl dangaus nieko. Jo geri darbai ir maldos temaldauja jam malonės, kad jis grįžtų prie Dievo per atgailą ir išpažinti. Taigi įsivaizduok sau žmogų, kurs pa-

daręs mirtiną nuodėmę ir todėl praradęs visus savo gerų darbų nuopelnus, gyvena toliau nuodėmėj gal per ilgus metus: visas jo gyvenimas eina niekais, nes dėl dangaus jis nepelno nieko, o ką buvo pelnęs, prarado. Koks skurdas! O tuo tarpu laikas bėga ir gyvenimas nyksta: be vaisių, be naudos amžinajam gyvenimui. Ar toks gyvenimas ne beprotystė? — Iš tokio stovio žmogus tegali pasiliuosuoti tikrai atgaila ir išpažintimi.

O geras ir doras gyvenimas ar mums neturi rūpėti? Nelaimingas žmogus, kuris nebesirūpina būti geru! Bet geram būti negalima, kol širdy yra mirtinoji nuodėmė, kuri teprašalinama tik atgaila ir išpažintimi.

Mes žinome, kad Dievas yra mūsų tikslas. Nuo to tikslo nukrypstame padarydami nuodėmę. Mes nesiekiamo savo paskyrimo ir tikslo, kol nepasiliuosojam nuo nuodėmės, — o nuo nuodėmės pasiliuosuoti tegalime atgaila ir išpažintimi.

Nuodėmė užkrauna žmogui baisios vergijos pančius: vergaujame nuodėmei. Pažeminta yra žmogaus dorybė toj vergijoje: nemirštanti siela, nešvari ir nuodėmių subiaurinta Dievo akyse, velka savo nevertą gyvenimą. Kaip nenusikratyti ta vergija, kaip nesirūpinti įgauti Dievo vaikų laisvę ir papuošti savo sielą malonės

rūbu? Bet tą nešvarumą nuplauna tik Kristaus Kraujo nuopelnai per atgailą ir išpažintį ir tuos vergijos pančius tebesutrauko sugrįžimas pas Dievą.

Mes tikime, kad Dievas sutvėrė dangų ir žemę ir mus pačius. Jis yra viso pasaulio ir mūsų pačių aukščiausias Viešpats. Mes — Jo kūriniai ir Jam mes turime pasiduoti. Bet nuodėmė yra nepaklusnumas Dievui, viso pasaulio Viešpačiui. Taigi per nuodėmę, neprotingai elgdamies, mes sugriovėm tvarką, kuri reikia atitaisyti; bet ji tėra atitaisoma tik atgaila ir išpažintimi.

Dievas, kurs visus nori išganyti, įsteigęs Bažnyčią, pavedė mus jos globai. Kas Bažnyčios klauso, tas Dievo klauso. Bažnyčia, geriausia Motina, rūpindamasi savo vaikais, išleidžia įsakymą, ragina ir drąsina eiti išpažinties, kad jos vaikai, nusikratę nuodėme, dorai gyvendami, rengtųsi nemirštamai ateičiai. Paklusnus sūnus klauso Bažnyčios, savo Motinos balso.

Mes tikime, kad Dievo Sūnus nužengė iš dangaus ant žemės, priėmė žmogaus kūną, kentėjo ir mirė ant kryžiaus, norėdamas už mūsų nuodėmes atlyginti. Kas nesudrebės, matydamas Dievo Sūnų ant kryžiaus, kas taip mus mylintį drįs nemylėti! Nuodėmė panie-

kiną Kristų ir Jo kančią. Ta Kristaus meilė, tas Jo kryžius, tas Jo Kraujas turėtų kiekvieną palenkti nusikratyti nuodėmėmis per atgailą ir išpažinti.

Kiek tai kartų Kristus beldžia į nusidėjėlio širdies duris, norėdamas į ją apsigyventi, ją nuraminti, paguosti; bet nusidėjėlis uždaro duris ir atsiduoda tušties savo gyvenimo žaidimams. Ir eina gyvenimas be tikrojo džiaugsmo, be nekaltumo, pilnas neramumo. Vargše širdie, kada tu nurirsi prisiglaudusi prie savo Atpirkėjo Širdies!

Dievas yra begalinė meilė. Kas tą meilę niekina, tas yra neverta būtybė: o niekinama Dievo meilė, kol žmogus nepasiliuosuoja iš nuodėmės.

Dievas yra begalinė, gėrybė, kuri talpina savy visus tobulumus. Didesnės gėrybės nėra ir negali būti. Tą begalinę gėrybę turėtų mylėti kiekvienas protingas kūrinys. Bet nusidėjėlis niekina tą amžinąjį grožį, tą begalinę gėrybę, kol nepasiliuosuoja iš nuodėmės. Koks skurdas, koks neprotas! — Ne. Per vėlai Tave pažinau, per vėlai Tave mylėjau, Tu, amžinoji ir visados nauja Grožybe, — šaukė šv. Augustinas, sugrįžęs pas Dievą iš savo paklydimų.

*

*

*

Bet nejaugi nėra galėjimo pasiliuosuoti iš nuodėmių be atgailos ir išpažinties? — taip gal klausia savęs nevienas žmogus.

Štai mūsų tikėjimo mokslas: nėra jokio galėjimo be atgailos pasiliuosuoti iš nuodėmės. Žmogui, kuris mirtinai nusidėjo, atgaila yra absoliučiai reikalinga, niekuo neužvaduojama, būtina. Nė vienas žmogus, kurs mirtinai nusidėjo, be atgailos nebus išganytas.

Išpažintis yra Dievo įsteigtoji priemonė nuodėmių atleidimui gauti. Jei nusidėjęs turi galėjimo atlikti išpažintį, bet vis tiek jis išpažinties neina, tai jis negali gauti nuodėmių atleidimo ir todėl jis negali būti išganytas. Nors jis kažin kokias atgailas darytų, tačiau jis nuodėmių atleidimo negali gauti, nes atmeta išpažinti, kurios Dievas reikalauja nuodėmių atleidimui gauti.

Tačiau jei nusidėjęs turi gerą valią ir nori atlikti išpažinti, bet neturi galėjimo, tokiu atveju jis gali gauti nuodėmių atleidimą padarydamas tobulą gailestį už savo nuodėmes. Apskritai, tobulas gailestis, drauge su troškimu atlikti išpažinti, panaikina nuodėmes, bet pasilieka griežta pareiga tas nuodėmes tikrai išpažinti Atgailos Sakramente ir priimti už jas bausmę.

Taigi veltui mes ieškotumėm būdo pasiliuo-

suoti iš nuodėmių be išpažinties, nes tokio būdo nerasime. Veltui mes didžiutumą, kad mes esame geri ir be išpažinties: jei padarėm mirtiną nuodėmę, o atgailos ir išpažinties nedarėm, tai tas mūsų gyvenimas vis tiek yra nuodėmės stovy, taigi piktas. Veltui mes stengtumą įkalbėti, kad išpažintis mums nereikalinga, nes Dievą apgauti nepajėgsime, tik patys save apgausime. O to savęs apgavimo pasekmės yra baisiai rimtos.

Sąžinės balsas.

Žmogaus sąžinė gali būti trejopame stovy. Imkime žmogų, kuris yra tiek ištvirkęs ir nuodėmingas, kad sąžinė jame nebeatsiliepia, jo nebegrąžia už jo piktus darbus — ji tapo prislopinta, Toks žmogus didžiuojasi ir girias, kad jis gyvena ramus, kad jis nebijo mirti, kad jam nerūpi jo amžinasis likimas po mirties.

Tai yra baisiausias stovis. Čia yra šiurpulinga kapo tyluma, čia yra paties Dievo balso tylėjimas, kurs yra baisesnis už žaibų ir perkūnų trenksmus. Jis pranašauja baugų sudužimą, audrą ir suirutę, kuri kada nors tikrai ateis.

Tačiau, ačiū Dievui, žmonės su tokia sąžine tėra retenybė. Reikia labai didelio ištvirkimo ir sugyvulėjimo, kad toks nelaimingas stovis atsirastų. Toks žmogus nebėra žmogus, kaip lavonas nebėra žmogus.

Kitas yra stovis, kada sąžinė dar nėra prišlopinta, kada jos graužimai už negerus darbus dar pasireiškia. Toks yra likimas kiekvieno žmogaus, kurs sulaužė įsakymą. Sąžinė protestuoja, bara, keršija prasikaltimą. Ji yra patvari savo siekime, anksčiau ar vėliau ji pasieka teisybę, kurios atitaisymo reikalauja. Kiek tai kartų atsitiko, kad žmogūdys išpažino savo nedorybę, nors jis jautė, kad valdžios įstatymo bausmė niekuomet nepajėgs jo pasiekti, — išpažino po ilgų metų, kada ir pats prasikaltimas jau žmonių užmirštas.

Baisus yra tas sąžinės balsas prasikaltusiam žmogui. Jis padarė pikta ir nesilaikė gero, todėl jis tampa savęs paties kaltintojas, teisėjas, kankintojas, budelis. Pasitaiko, kad gyvenimas daros jam nepakenčiamas. Joks kirminas nėra taip nuodingas, joks durklas taip aštrus, joks dantis taip piktas, joki nuodai taip deginą, kaip ta keršijanti nusidėjėliui sąžinė. Tai yra pragaras žemėje. Sąžinė gali būti užmigdyta, bet ji nėra mirusi, ir dedas, kad jos kankinimai juo labiau yra skaudūs ir nuožmūs, juo gilesnis buvo jos miegas; jos atsibudimas yra lyg atsibudimas liūto, kurs savo miege sėmė naujos pajėgos savo aukai draskyti. Kuomet nusidėjėlis mano, kad pagaliau tą savo priešą sąžinę nustelbė ir privertė tylėti, staiga koks nors

nuotykis, kieno nors mirtis, koks nors nepasisekimas sugriauna tą dirbtinąją jo ramybę. Rодėsi, kad dangus yra giedras, bet, štai, netikėtai atūžia juodas debesys; tvanku; troškumas apgula širdį; kartūs lašai nukrinta į taurę, kuri ką tik buvo pripildyta saldybių; tuoj pradingsta visas pasigėrėjimas ir gardumas pasikeičia kartybe, nebedžiugina turtai, nebevilioja ir nebelinksmina garbė, nebesvaigina smagumas. Ir nors pasisekimas iškeltų nusidėjėli į garbės viršūnes, graužimai lipa drauge su juo ir drasko jam širdį. Nei paslėptos vietos, nei nakties tamsuma, nei garbingi poaukščiai, nei draugų melagingas liežuvis, nei turtai ir sudrūs rūmai nepajėgia apsaugoti nusidėjėlio nuo keršijančiu sąžinės geluonių.

Keiksmas paima girtuoklį, jei kas nors jam primena krikščioniškąją blaivybę; kerštas ir nuožmumas paima paleistuvį, kai jam primena šventą skaistybę; širsta vagis ir svetimo turto grobikas, kai jam kalba apie teisybę; reiškia paniekos ir pašaipos žmogus, atšalęs tikėjime, kada jam nurodo religijos pareigas; šiūra ir įnirtimas paima bedievius ir laisvamanius, kai jiems prisimena Dievas, siela, religija, amžinybė:

— delko taip dedas? Stengias jie, vargšai, prislopinti graužianti savo sąžinės balsą, kurs keršydamas jų nedorybes ir grūmodamas lau-

kiama bausme atima jiems ramumą ir atgaivina juose sąmonę, kad jie eina per gyvenimą kaip prasikaltėliai. „Sunaikinimas ir nelaimė jų keliuose, o ramybės kelio jie nežino“ (Ps. 13, 3).

Nevieną žmogų pikta jo sąžinė padaro senyvu pirm laiko. Pradingsta nuo jo veido giedrumas ir gerumas; apsiniaukia kakta, apsivelka nusidėvėjimu akis, blausi rimtis žaidžia veidais ir lūpomis; viskas luoša, nudėvėtas, visas žmogus suvytęs. Tuščiais išsiblaškymais ir pasilinksminimais bei draugystėmis stengias užpildyti savo širdies ir gyvenimo tuštumą. Kartais kažkoks laukinis linksmumas, kurs gimsta iš patenkintų žemesnių geidulių, valandėlei pagauna jį ir paskandina dar giliau gyvenimo drumzlėse; ir vėl drumstas ūpo žaidimas vagoja veido bruožus. Jokio Gilesnio džiaugsmo, jokio tyresnio ir kilnesnio linksmumo. Kartais klaidžioja jo žvilgis nenustatytoj tolumoj, arba sustingęs žiūri beprasmiškai prieš save, — arba tarytum ieško kažko prarasto ir skęsta atsiminimuose.

Kas su tuo žmogum dedas? koki rūpesčiai ji kamuoja? Ar namuose įvykusi nelaimė drasko jam širdį? Ar jis savo brangųjį tėvą, mylimąją motiną, pasišventusiąją žmoną, jaunutį vaiką palaidojo? ar mylimą draugą prarado?—Oi ne. Jis tik savo sąžinės nekaltumą palaidojo! Iš vir-

šaus dangus gal taip pat tebėra giedras kaip ir seniau, tik viduj, širdyj, siaučia audros ir viešpatauja ta baisi sąmonė, kad jis savo gyvenimą gyvena būdamas nusidėjėlis, prasikaltėlis.

Bedieviai ir atšalę tikėjime drįsta net iš sąžinės graužimo tyčiotis, nors tai yra baisiai rimtas žmogaus gyvenimo faktas; tuo savo pasityčiojimu tik padaro sau dar didesnę žaizdą ir sąžinė dar baisiau juos baudžia, - todėl ir jų piktumas didėja.

Tuo tarpu yra ir pasilieka tiesa, kad žmogaus siela yra natūraliai krikščioniška (— anima humana naturaliter Christiana). Ji yra į tiesą ir dorybę taip nustatyta, kaip magneso adata į šiaurę. Paklydime nėra ramybės. Po nuodėmės siela galingai šaukias savo geresniojo aš. Nepaisant visų klaidžiojimų ir teisinimos, galų gale protas pripažįsta Dievo įstatymui tiesą. Ir šaukia siela išganymo, gyvenimo painiavos išrišimo, iš nuodėmių pančių paliuosavimo. Tų dalykų veltui ji ieško toli nuo Dievo, nes jų ten nėra.

Kas išgirs prasikaltusios sielos šauksmą? kas permaldaus įžeistąjį visagalinti Dievą? Kas grąžins sielai nekaltumą ir doro gyvenimo sąmonę? Kas duos sielai galimumo artintis prie savo Tvėrėjo ir Tėvo?

Kristus, būdamas Dievas, įsteigė šv. Atgai-

los Sakramentą ir išpažintį. Čia Kristaus atstovas, Dievo vardu autoritatyvia ištarne atleidžia prasikaltusiam žmogui jo nuodėmes, ir tą jo ištarbę patvirtina patsai Dievas danguje. Sielai tampa gražintas nekaltumas, prasikaltėlio sąmonė pasikeičia teisiejo sąmone. Kristaus Kraujas nuskaistino sielą. Sunkus akmuo, kurs slėgė sąžinę, nusirito nuo krūtinės. Laisvai kvėpuojama, ir iš sudužusio gyvenimo būtybės kyla nuteisintas žmogus, ir šviečia jam saulė, kuri šildo ir gaivina.

Iš tikrųjų, tas trečiasis sąžinės stovis, kuris tenka žmogui, gavus nuodėmių atleidimą, yra vienas didžiausių turtų. Apskritai, nėra didesnės laimės šiame gyvenime, kaip rami, patenkinta sąžinė. Ji daro mūsų gyvenimą džiaugsmingą. Aš esu gerame kely į tikslą, ir kada nors susijungsiu su Dievu, — toks yra džiaugsmingas sielos šauksmas. Ar begali būti tikresnio pagrindo džiaugsmui, kaip tokia sąžinė?

Kiekvieną kitą gėrybę gali mums išplėsti atmainingi santykiai, kurie retai nuo mūsų tepareina: bet mano sąžinė tik man tepriklauso, ir aš galiu taip ją saugoti, kad niekas jai nekenktų, kad ji visuomet pasiliktu gera ir linkusi prie Dievo.—Prie kiekvieno kito džiaugsmo prilimpa kas nors iš žemės plutos ir kadangi jis tėra žemės džiaugsmas, tai jis turi savy pranykimo

užuomazgą. Bet gera sąžinė yra dangiškos prigimties, ir džiaugsmas, kuri ji teikia, yra pastovus dangaus džiaugsmų atspindis. Iš tikrųjų, nėra didesnio džiaugsmo kaip geros sąžinės džiaugsmas.

Gera sąžinė padaro žmogų laisvą.

Nepriklauso teisusis svetimosios malonės, taip kad jis tik tuomet tegalėtų džiaugtis, kada kiti jam leidžia. Savo džiaugsmą teisusis savy nešioja. Dievas ir Jo įsakymas, vienas Dievas tėra to džiaugsmo teikėjas, to džiaugsmo dalykas ir tikslas. Majestote ir kilnybėj vaikščiojatas, kuris apsijuosė teisumu; toli aukščiau ant visų nedorybės vergų kyla jo karališkoji galva ir jo nenulenкта kakta. Vienam Dievui jis teturi pasiduoti; visus kitus jo pančius sutraukė gailestingasis Dievas, kuriam vienam jis tesilenkia.

Gera sąžinė daro žmogų be baimės.

Jis nebijo jokios nelaimės, jokio nuostolio, kurs galėtų jį ištikti, — nes jis viską nešioja savy ir su savim. Jis nebijo žmonių; nes jie tesiekia lig širdies, o ne vidun į širdį. Jie nepajėgs jam išplėšti Dievo, nei Jo ramybės. Jis nebijo mirti,— tiesiog mirtis jam priduoda dar didesnio pasitikėjimo ir vilties. O mirties patale, o, sakykit teisingajam jam gera būsiant (Iz. 3,10)! Nes tuomet gera sąžinė spinduliuoja tikrai didingai! Iškilmingai ir maloniai ji leidžias

šiam gyvenime, kaip kokia gražutė vakaro saulė, kad aname gyvenime vėl patekėtų amžinai spindinčia žvaigžde. „Viešpats mano šviesa ir mano išgelbėjimas, ko gi aš bijosiu? Jei susitopa prieš mane kariuomenės stovykla, mano širdis nebijo“! (Ps. 26, 1, 3).

O tas ramumas, ta saldybė nepalieka teisingo nei varge nei kentėjime. Medus yra saldus ne tik pats savy, bet dar jis padaro saldžiu visa, kas juo priblendžiama. Panašiai ir gera sąžinė net karčiausius daiktus apsaldina. Teisusis maloniau jaučias kentėjimuose, nekaip piktas žmogus savo triukšmingose prabangose arba jautulių sotinimuose, iš kurių jis elgetauja sau paguodos ir nuskurdusios laimės. O jei teisusis net viską prarastų: vienas jam palieka, o tas vienas užvaduoja jam viską, nes jis yra ant visko: — Dievas „ir visokį išmanymą perviršijanti Dievo ramybė“ (Pilyp. 4,7).

Taip, kiekvienas kad ir didžiausias sielos skausmas, panašiai kaip ugnies kibirkštys krįtančios į vandenynus, praeina ir užgęsta, kuomet jis ant geros sąžinės krįta. Ir nors teisiajam niekur nebeliktų paguodos; nors jis regėtų save visų žmonių atstumtą: tada jis žiūri vidun į savo sąžinę ir randa ją nepapeiktiną, ir tuoj trykšta jam tyriausias saldaus patenkimo šaltinis.

Ar nemanai, brangus Broli, kad verta savo sąžinė sutvarkyti: juk ji gali man būti teisėju, budeliu, kankintoju, arba draugu, paguoda, tyru džiaugsmu. Kaip gi aš turėčiau eiti per gyvenimą su prasikaltėlio ir nusidėjėlio sąmone, kuomet mane gali lydėti teisinio sąmonė!

O Tu, Viešpatie, kurs mane sutvėrei, Tu mano išganymas esi. Suteik man tą malonę, kad aš per išpažinti, kurią Tavo gailiaširdybė įsteigė, atgaučiau Tavo šventą prietelystę, o atgavęs niekuomet daugiau jos neprarasčiau. Neleisk, kad po geros išpažinties mano sąmonę vėl nuodėmė užnuodytų, bet nekaltumo sąžinė visuomet mane telydi. Mano likusiųsias dienas tevainikuoja skaistus ir nekaltas dorybių gyvenimas, pilnas meilės ir tyrų, tylių, dorų džiaugsmų. Palaimink, Viešpatie, mano metų bėgį, o Tavo laukai prisipildys gausumo. Puikiausiai užžels mano gyvenimo tyrumos, o kauburiai apsisups džiuginančiu žydėjimu (Pal. Ps. 64, 12, 13).

Išpažinties vaisiai.

„Kad tiek šventumo, dievotumo ir Dievo baimės, padedant didžiausiam Dievo gerumui. Bažnyčioj iki mūsų laikų išsilaikė, tai didžioji daly reikia priskirti išpažinčiai“, taip kalba Romos Katekizmas (p. II. cap. 5, n. 36). Išpa-

žintis mums yra didelis malonių šaltinis, nes į ją Kristus įdėjo savo kančios nuopelnus. Mes tada tik tegalime pasinaudoti Kristaus atpirkimo ir kančios nuopelnais, kai juos sau pritaikome. Pritaikymo būdą nustatė patsai Kristus įsteigdamas šventus Sakramentus. Jei siela yra mirtinojy nuodėmėj, tai ta nuodėmė niekuomet negali būti numazgota be Kristaus kančios nuopelnų pritaikymo. Kristus paskyrė, kad Atgailos Sakramentas ir išpažintis būtų toji priemonė, per kurią sielai būtų pritaikomi Jo švenč. kančios nuopelnai žmogaus nuodėmėms atleisti.

Kreipdami dėmesį į sakramentalius Atgailos Sakramento padarinius, rasim, kad išpažintis valo, pašventina, gydo. Vyriausias to Sakramento padarinys yra nuodėmių atleidimas. Bet nuodėmių neatleidžiama nesuteikiant sielai pašventinančios malonės. Jei siela per mirtiną nuodėmę buvo praradusi pašventinančiąją malonę, tai dabar ji jai vėl grąžinama; o jei siela mirtinosios nuodėmės neturėjo, tada Atgailos Sakramente įvyksta pašventinančios malonės padauginimas. Kokia brangi dovana: siela apkuopta nuo biaurinančių nuodėmės dėmių, nuskaistinta ir papuošta malone! Prasi-deda sielai kilnus antprigimtasias gyvenimas: siela yra, taip pasakius, nudievinta, ji dalyvauja

dieviškojoj prigimty (2 Petr. 1, 4) ir nešioja savy amžinojo gyvenimo sėklą (I Jon. 3, 9) Dievas yra tokiam žmogui tėvas, o žmogus yra priimtasis Dievo sūnus (Jon. 1, 12, 13; I Jon. 3, 1, 2) ir dangaus tėvainis (Rom. 8, 15—17). Užsimezga artimi santykiai tarp Dievo ir sielos, koki tik gali būti tarp tokio mylinčio Tėvo ir priimtojo sūnaus; patsai Dievas apsigyvena sieloj (Jon. 14, 23, 26), kuri tampa Dievo bažnyčia (I Kor. 3, 16; 6, 19).

Drauge su pašventinančia malone suteikiama sielai daug kitų malonių, kurios gelbsti žmogui dorai gyventi, ištvėringai vengti nuodėmės, drąsiai kovoti su dorybių kliūtimis ir sėkmingai nugalėti pagundas. Per nuodėmę susilpnėja žmogaus prigimtis dorybės žvilgsniu, nes nuodėmė, kad ir atleista, palieka mummyse pikty linkimų. Atgailos Sakramento malonė stiprina sielą toj kovoj su piktais linkimais ir gydo žaizdas, kurias nuodėmė buvo mums padariusi. Tuo būdu išpažintis yra priemonė naujoms nuodėmėms išvengti.

Kaip dėkingi mes turim būti Dievui, kad per Atgailos Sakramentą, kurį Jo gailiaširdybė įsteigė, mūsų sudūžusį nuodėmėmis gyvenimą galime padaryti taip kilnų ir taip naujo priartinti prie mūsų Tvėrėjo ir viešpaties!

Be tų sakramentalių vaisių išpažintis duoda sielos gyvenimui dar kitų didžiųjų palaimų.

Išpažintis suteikia šviesos.

Geiduliai aptemdo dvasia.. Pasaulis vilioja ir apgaudinėja. Pataikūnai ir klastingi prieteliai apakina. O ir pats nusidėjęs žmogus sukelia sau dar didesnių tamsybių: jis drovisi praskleisti uždangą nuo bedugnės, ant kurios kranto jis stovi, bijosi įeiti ir pažvelgti į savo širdį, vengia apsimąstymo, pristelbia sąžinės šauksmą, gainiojasi išsiblaškymus, naujomis piktomis pramogomis sukelia nuo žemės vis naujus dulkynež debesis, kurie tirščiau jį uždengia nuo jo paties.

Bet, štai. atliekama išpažintis. Nutilsta geiduliai, tyli pasaulis: bekalba tik Dievas, tikėjimas, malonė. Vietoj melagingų prietelių pasirodo šventų Dievo teisių ir apleistos nemirštamų sielos nesavingas gynėjas. Debesys išsi-sklaido, o sukeltasis dulkynež nukrinta žemyn; vėl tampa regimas dangus ir dangiškieji daiktai, kurie skaisčiai šviečia į širdį.

Ir ne tik pradingsta tamsūs prietarai, kuriuos sukelia pikti geiduliai ir pikti žmonės, kuriuos dar ir pats žmogus sau sudaro: pats tikėjimo temimas, kuris pradeda į širdį brautis, arba jau įsibrovė, dabar vėl išnyksta. Nukrinta nuo akių lyg koki žvynai (Apd. 9, 18),

kuriuos telaikė prilipusius vien piktumas. Siela lyg apčiuopiamai atjaučia, kad be tamsaus geidulių gyvenimo dar yra geresnis pasaulis, kuriam ji yra skirta ir kuriam ji turi gyventi. Žmogus pradeda giliai tikėti, iš naujo turi vilties, iš naujo myli. Pasveiko širdis, todėl ir dvasion teka sveikumas.

Išpažintis stiprina valią.

Geiduliai yra smarkūs. Kai jie pagriebia svyruojantį mūsų gyvenimo laivelį, tada šis klaidžioja be tikslo po putojančias pasaulio vilnis, kol netrukus ar suduš į povandenines uolas, ar nugrims į bedugnius gelmių sūkurius. Tačiau prieš tuos geidulius mus stiprina gera išpažintis: kai kuriuos iš jų ji visai išstumia iš mūsų širdies laivelio, o kitus priverčia pasiduoti išmintingam, mokačiam irtis vairininkui. Iš tikrųjų, Dievas žinojo vargingą žmogaus širdį. Išpažintis yra priemonė pritaikyta jos silpnumui.

Geiduliai randa sau paramos įvairiose progose, nedoruose drauguose, kurie juk taip bukliai moka teisinti ir girti platųjį kelią, kurs veda į pražūtį, — randa draugijoje, kuri yra pasišventusi tų geidulių aptarnavimui. — Išpažintis suardo tuos ryšius. Ji įspėja, paduoda prakilnesnę draugišką ranką, užmezga laimingesnius ryšius.

Geiduliai tarpsta išsiblaškimų sūkury, neapsimąstyme, paviršutiniame, kasdieninio gyvenimo sraumeny, užsiėmimų ir interesų bangavime. — Išpažintis atveda žmogų atgal į save, įveda jį į amžinąsias tikėjimo tiesas, sužadina geresnių senų laikų atsiminimus, nurodo jam jo amžinąją ateitį. Išpažinčiai reikiami aktai, sąžinės kvotimas, gailestis ir pasiryžimas nebepasiduoti geiduliams, susilpnina juos, nustato valią gerame, taip kad paskum valia drąsiai imas kovos už dorybę, kuri yra vainikuojama danguje. Išpažintis iš naujo sumezga Šį varginąjį mūsų gyvenimą su anuoju palaimintu gyvenimu; jį sustabdo netikslingai tekančią mūsų gyvenimo srovę ir pakreipia ją dangaus kryptimi. Auga krikščioniškosios dorybės. Giliai supurentoj žemėj išpažintis padeda pirmąjį ir reikalingiausią kiekvienos dorybės akmenį: būtent nusižeminimą; žmogus nusižemina prisiziūrėdamas pačiam sau, savo veidrodžiui, ir pamato save tikresnioj šviesoje, nusižemina apsisūsdamas, nusižemina priimdamas išrišimą ir gailėdamasis už kaltes. O kai žmogus nusižemindamas pamato save tokiu, koku tikrumoj jis yra, pradingsta pasaulio ir nuodėmių melagingas kerėjimas, iškyla branginimas tikrųjų gėrybių, kurios turi nenykstantą vertę.

Išpažintis ramina ir guodžia. Slepamosios

sielos žaizdos yra didžiai opios ir skaudžios. Varge Ir susikrimitime žmogus natūraliai ieško prieteliaus, kuriam galėtų išsipasakoti savo rūpestį, — toks išsipasakojimas palengvina jam jo skausmą. Koks begali būti didesnis vargas ir skausmas, kaip sielos sąmonė, kad jos gyvenimas yra suiręs ir prarastas! Todėl išpažintis, kuri gydo tas žaizdas, taip pritinka žmogaus prigimčiai, kad jos išradėjas ir įsteigėjas tegalėjo būti patsai žmogaus širdies Sutvėrėjas.

Tačiau prietelius, kad ir geriausias, tų žaizdų nepajėgia pašalinti. Išsipasakok man, kad tave nuskriaudė, kad tave nelaimė sutiko: aš galiu su tavim liūsti, — bet kas įvyko, negaliu padaryti neįvykusiu. O išsipasakok savo sielos nelaimę nuodėmklausiu: jau pats pasakojimas yra gydymas, nes juo išpildai vyriausią gydymo sąlygą, ir todėl ateis pasveikimas. Kuomet tie žodžiai: „tau atleidžiama nuodėmės: eik ramybėje“ (Luk. 7, 43, 50), skamba į atgailotojo širdį: kaip ta širdis atsigauna! kaip teka įon gaivinanti paguoda ir ramybė! kaip grįžta pirmesniojo nekaltumo palaimintos valandėlės! Nebekybo daugiau ant mūsų kardas, kuris staiga galėtų nukristi; nebešurpstame prisiminę anuos baugius žodžius, užrašytus slėpiningos rankos: mane, tekel, fares — suskai-

tyta, pasverta, atmesta (Dan. 5, 25). Dievas vėl yra mums Tėvas, o mes Jo liaudis, dangus yra mūsų tėvainijos dalis, užtikrinta amžinastis. „Dievo gailiaširdystė, kad mes netapom išnaikinti“ (Tren. 3, 22). Ir tas skausmas, kurs dabar kyla iš suskaudusios krūtinės, nebėra kartus, nebetroškina ir nebeslėgia; visas skausmas teka sau ramiai išlyginta vaga ir tarp aptvenktų krantų, kol netrukus pasiners į pilniausios paguodos srovę ir susilies su jos saldžiais vandenimis,

„Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate ap sunkinti ir aš jus atgaivinsiu“, taip kalbėjo mūsų dieviškasis Atpirkėjas. Pasaulis nepaguodžia; ne pas jį mus siuntė Kristus, mūsų dvasios ir kūno kentėjimuose. „Aš jus atgaivinsiu“. Pas save mus kviečia, kad mes gyvenimo audrose ir sielos skurde prie Jo glausdamies galėtumėm rasti savo sieloms atilsio.

Pasaulis teturi dalyką su tais, kurie juokias, kurie gyvena jo tuščiu triukšmu ir svaigsta jo laukinėmis linksmybėmis. Pasauliui skausmas yra per blausus, todėl jis jam atsuka nugarą, bėga. nuo jo, nekenčia jo. Nes juk tie siog jis pats ir yra tas, kuris daro sielai žaizdas, kuris įgelia, slegia, nuodija. Jo nedėkingumas, jo neištikimybė ir apgavimas, jo pasi-

pūtusi, klejojanti, nuožmi puikybė ir panieka užduoda skaudžiausias ir giliausias žaizdas.

Sužeistai, suvargusiai, slegiamai gyvavirno naštos sielai Kristus yra meilingas Atpirkėjas, geriausias Gydytojas, dieviškas Prietelius, Jis už sielas galvą guldė. Petras ir Magdalena, Zakajus ir samaritietė turi sielas, kurios yra Jam brangios, už kurias Jis miršta. Su kokia meile tas sielas Jis apkuopia ir nuskaistina, guodžia ir stiprina, ir globodamas jas veda nauju keliu, kurs atidaro visai kitą, nesuprantamą pasauliui, kilnumo ir šviesos karalystę, kame viešpatauja nekaltas džiaugsmas ir viltis didesnių gėrybių, kurios nenyksta. „Palaiminti, kurie plauna savo rūbus Avinėlio kraujuje“ (Apr. 22, 14).

Išpažinties palaimos siekia net kitų žmonių. Ji sugrąžina neteisėtai pasisavintą turtą ir nuplėštą šlovę, malšina nesutikimus, taikina priešus, atitaiso duotus papiktinimus ir saugoja nuo naujų, perskiedžia piktus žmones, apsaugoja turtą, garbę ir nekaltumą, sulaiko didikus prideramose ribose, pakelia prispaustąjį ir pamintąjį.

Į šeimynas ji įneša ištikimybę, tvarką, ramybę ir meilę. Vaikų paklusnumas ir pagarba tėvams, valdinių ištikimybė, jaunimo nekaltumas randa išpažinty stipriausios paramos. Visuo-

menė ir valstybė, jei nelaikoma įstatai, negali būti tvirta ir rami; bet išpažintis remia įstatymų laikymą ir ištikimybę pareigai: ji iš visų reikalauja sąžiningumo einant savo luomo pareigas. Išpažintis sulygina visus; didikai ir prasčiokai, mokyti ir tamsuoliai, turtuoliai ir vargšai, visi turi nusilenkti prieš savo Viešpatį ir Dievą ir maldauti kalčių atleidimo. Visą žmoniją išpažintis padaro vieną atgailojančiųjų šeimyną, kokia ji tikrumoj yra ir turi būti, kol Adomas ir leva yra jos pirmaisiais tėvais.

Taip, išpažintin Dievas sudėjo malonių turtus atskiro žmogaus, šeimynos ir visuomenės dorovingam atgimimui ir per ją padeda žmogui pakilti iš dorovės skurdo ir vargo prie to, kas aukšta, nekalta, gražu, amžina. „Palaimintas teesie gailėstingumo Tėvas ir visokios paguodos Dievas, kurs mus paguodžia kiekviename mūsų sielvarte" (2 Kor. 1, 3).

Dievo gailiaširdybė.

Pasitaiko žmonių, kurie išaikvoję savo gyvenimą nuodėmėse, dar prideda ir tą piktą neapsimąstymą, kad pradeda abejoti, ar Dievas gali dar jiems atleisti. Kainas, nužudęs savo brolių, kalbėjo: „Mano neteisybė yra per daug didi, kad aš galėčiau užsipelnyti atleidimą" (Prad. 4, 13). Toki be vilties žmonės

seka Kaino pėdomis. — Bet jie nepamąsto, kas yra Dievas. Dievas yra begalinio tobulumo Būtybė: begalinė yra Jo baudžianti teisybė, bet lygiai begalinė yra ir Jo gailiaširdybė. „Dievas yra meilė“ (I Jo. 4, 16): Jis „nori, kad visi žmonės būtų išganyti“ (I Tim. 2, 4) ir savo tikslą pasiektų; todėl Jis visuomet yra pasiryžęs tikrai atgailojantį nusidėjėlį į savo malonę priimti. „Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, — nenoriu neteisiojo mirties, bet kad grįžtųsi nuo savo kelio ir gyventų“ (Ezek. 33, 11), „Maloningas ir gailiatingas Viešpats, kantrus ir pilnas maloningumo“ (Ps. 144, 8). „Jei jūsų nuodėmės būtų kaip škarlatas, bus išbaltintos kaip sniegas, ir jei jos būtų raudonos kaip purpura, bus balos kaip vilna“ (Iz. 1, 18).

Be abejo, Dievas neapkenčia nuodėmės ir turi jos neapkęsti, vis tiek kame ir pas ką ji būtų; bet atgailojantysis nusidėjėlis artinas prie savo Tvėrėjo, todėl Ir Viešpats artinas prie jo ir įvykdo susitaikymą.

Koks geras pasirodė Jėzus atvirtusiam muitininkui, Magdalenai, atgailojančiam Petru, geram galvažudžiui ant Kryžiaus! „Šiandien suteikta išganymas šitiems namams“ (Luk. 19,9). „Atleidžiama jai daug nuodėmių, nes ji daug mylėjo“ (Luk. 7, 47) „Viešpats atsigręžęs pažvelgė į Petrą“ (Luk. 22, 61). „Iš tikrųjų sa-

kau tau, šiandien tu būsi su manim rojuje" (Luk. 23, 43). Kiek graudingų dalykų, kurie guodžia ir teikia vilties nupuolusiam žmogui, mokė ir pasakojo maloningasis mūsų Atpirkėjas apie savo ir savo dangiškojo Tėvo maloningumą nusidėjėliui, kuris į save įeina! Kam Jis būtų įsteigęs šv. Atgailos Sakramentą ir palikęs savo Apaštalams valdžios nuodėmėms atleisti, jei Jo gailestingumas nebūtų Jo lenkęs!

„Viešpaties malonumo pilna žemė" (Ps. 32,5). Visas atpirkimo ir išganymo veikalas, kiekvienas Dievo - žmogaus žingsnis šioj ašarų pakalnėj, visas prakaitavimas, kiekvienas Kraujo lašas, kiekvienas jo atsidūksėjimas, — juk tai visa garsiai liudija meilę, meilę be saiko, galiaširdybę be ribų! „Viešpats meilingas visiems, ir Jo pasigailėjimas ant visų jo veikalų" (Ps. 144, 9).

Nors amžinasis Dievas, dangaus ir žemės Karalius, yra taip begalo didis ir tobulas, nors žmogus, kuris Dievą įžeidžia, yra taip menkas, ir skirtumas tarp Dievo ir žmogaus yra didžiausia, niekuo neužpildoma bedugnė, tačiau Dievas, norėdamas padaryti žmogų laimingą, trokšta, kad nusidėjėlis pas Jį sugrįžtų. „Štai, aš stoviu prie angos ir beldžiu" (Apr. 3, 20). Atgailojančiam Dievas atleidžia nuodėmes greitai, nė kiek nesitęsdamas, atleidžia tiek kartų, kiek

kartų nusidėjėlis daro tikrą atgailą, atleidžia nuodėmes taip, kad nė kiek nebelaiko rūstybės ar nepalankumo nusidėjėliui. „Neteisingojo kaltė nebekenks jam nuo dienos, kurioj nuo savo nuodėmės sugrįžo“ (Ezek. 33, 12). Daugiau dar, — atleisdamas nuodėmes, Dievas sugrąžina žmogui savo malonę, sugrąžina jam ir tuos gerų darbų nuopelnus, kuriuos jis buvo surinkęs lig to laiko, kada jis sunkiai nupuolė; Dievas padaro atgailojantįjį savo prieteliu ir sūnumi, ir džiaugias jo atvirtimu, džiaugiasi jo laime. Kaip graudingus palyginimus apie Dievo gaillaširdystę pasakoja mums patsai Kristus! Kuomet pariziejai piktinas Kristumi, kad Jis nusidėjėlius priima, Kristus, vadinamas „nusidėjėlių prietelius“ (Mat. II, 19), sako prilyginimus, nuo kurių dreba džiaugsmu ir viltimi nusidėjusio žmogaus širdis:

„Kas jūsų, turėdamas šimtą avių, jei jam prapultų jų viena, nepalieka devynių dešimtų devynių tyruose ir neina paskui prapuolusiąją, kolei ją randa? Radęs ją jis su džiaugsmu užsideda sau ant pečių, parėjęs namon, sušaukia prietelius ir kaimynus ir jiems sako; Džiaukitės draug su manim, nes suradau savo avį, kuri buvo prapuolusi. Sakau jums, taip bus džiaugsmo danguje dėl vieno nusidėjėlio darančio atgailą daugiau, nekaip dėl devynių dešimtų de-

vynių teisiųjų, kurie neprivalo atgailos". „Taip, sakau jums, bus džiaugsmo tarp Dievo Angelų, dėl vieno atgailą darančio nusidėjėlio“.

Rymo katakumbose, arba požeminiuose urvuose, kame pirmaisiais krikščionybės šimtmečiais kruvinai persekiojami krikščionys slapstydavosi, dažnai tenka matyti tapytą ant urvų sienų paveikslą: Kristus neša avelę užsidėjęs sau ant pečių.— Taip, — juk tas gerasis Ganytojas patsai Kristus yra: kiekvienas nusidėjęs žmogus turi sau pasakyti: juk tai manęs, kurs esu paklydusi avelė, gerasis Ganytojas Kristus ieškojo. O Jėzau, paimk mane, nunešk į savo avydę. Glausk mane prie savo mylinčios Širdies,— aš tada pasveiksiu!

Kitą prilyginimą pasakojo Kristus sakydamas:

„Vienas žmogus turėjo du sūnų. Jaunesnysis iš jųdviejų tarė tėvui: Tėve, duok man lobio dalį, kuri man tenka. Jis padalijo jiems dviem lobį“.

„Ne po daug dienų jaunesnysis sūnus, visa surinkęs, iškeliavo į tolimą šalį ir išaikvojo tenai savo lobį, gyvendamas išdykusiai“...

Jam visa išaikvojus, kilo anoje šalyje smarkus badas, ir jis pradėjo stokoti. Taigi, jis nuėjo ir pristojė prie vieno anos šalies gyventojų; tas jį nusiuntė į savo ūkį kiaulių ganyti. Jis geidė pripildyti savo pilvą kiaulių ėdamomis žliauktėmis, bet niekas jam jų nedavė“.

„Apsimąstęs pats sau vienas, jis tarė: Kiek tai samdininkų mano tėvo namuose turi apščiai duonos, aš gi čia badu stimpu! Kelsiuos, eisiu pas savo tėvą ir jam sakysiu: Tėve, aš nusidėjau dangui ir tau; jau nebesu vertas vadintis tavo sūnumi; laikyk mane kaip vieną savo samdininkų“.

„Taigi, jis kėlėsi ir grįžo pas savo tėvą. Bet jam dar toli tebesant, jo tėvas pamatė jį ir buvo gailėstingumo sujudintas; pribėgęs jis puolė jam ant kaklo ir jį pabučiavo“.

„Sūnus jam tarė: Tėve, nusidėjau dangui ir tau; jau nebesu vertas vadintis tavo sūnumi!“

„Tačiau tėvas tarė savo tarnams: Greitai išneškite gražiausią drabužį ir apvilkite jį; duokite jam žiedą ant rankos ir kurpes ant jo kojų; atveskite taip pat penėtą veršį ir papiaukite; valgykite ir pokyliaukime, nes šitas mano sūnus buvo miręs ir atgijo, buvo pražuvęs ir atsirado" (Luk. 15, 11—24).

Prakilni, beveik neapsakoma tėvo meilė! Kame tokia kilniaširdybė galėtų žemėje rasti?

— O bet gi tas pasakojimas nėra lygte nepri-lygsta tam, ką neapsakoma Dievo gailiaširdybė taip dažnai, taip daugeliui žmonių, taip stebėtinu būdu daro.

Anasis tėvas prilyginime laukia, bene pagrįš o sūnus, — Dievas eina paskui prapuolusį nu-

sidėjėlį: Jis pats jo ieško ir veda atgal pas save.

— Anasis tėvas, nors taip gailestingas, kaip žmogus, nėra prigimtimi aukštesnis už savo sūnų; o Dievas, — ir paklydęs, nuodėmingas žmogus! Koks skirtumas! — Anasis tėvas, kad ir didžiai maloningas savo nevertam sūnui, tačiau jis teįstengė jį tik žemės gėrybėmis apdovanoti; o dangiškasis Tėvas yra geradarys paklydusiajam sūnui, suteikdamas jam ne tik žemiškųjų bet ir antprigimtųjų gėrybių. Kas yra pinigai, valgis, apdaras, teisė paveldėti turtą palyginus su geradarybėmis sutvėrimo, išlaidavimo, atpirkimo, malonės, dieviškojo įkūnijimo, laimingos amžinybės?

O kažin, ar anasis tėvas, kuris mums rodos taip geras ir maloningas, būtų dar atleidęs savo nelaimingajam sūnui, jei jis būtų dar antrą, penktą, dešimtą kartą prasižengęs? O, — bene tik pagaliau būtų išsisėmęs jo nuolaidumas, ir tėvo namų durys būtų nelaimingajam užsidiariusios ant visados! Visai kas kita su dangaus Tėvu: yra tikėjimo tiesa, kad Dievas neatstumia nė vieno nusidėjėlio, kuris su tikru gailėsčiu, — net po milijono panaujintų nupuolimų, — pas Jį grįžta ir daro atgailą.

O, „kaip gi didis Viešpaties gailestingumas ir Jo pasigailėjimas tiems, kurie į Jį grįžtasi“ (Ekli. 17, 2d).

Kas tą Jo gailestingumą atmeta, tas yra beširdė, kiečiausia būtybė, kokią tik žemė nešioja, tas yra karčiausias paties savęs priešas, pikčiausias visos šviesos, visos šilimos, visos meilės niekintojas! Tokiam nieko kita nebelieka, kaip pragaras, kuris negana tėra gilus, kad paslėptų savy tokį piktą ir nedėkingą žmogų!

Krikščioniškoji širdie! Ar tavęs nesujudina geriausia visų tėvų neapsakoma tėviška meilė! Tu Dievui nesi reikalingas: Jis yra be galo laimingas patsai savy ir per save. „Mano visi miškų žvėrys, gyvuliai kalnuose ir jaučiai; aš pažįstu visus dangaus sparnuočius ir lauko papuošalas yra pas mane; jei aš alkčiau, nesisakyčiau tau, nes mano pasaulis ir ko jis pilnas“ (Ps. 49, 10 —12). — Taigi Dievui terūpi tavo paties laimė, tavo paties širdies ramumas čia žemėje ir tavo likimas po mirčiai.

Taigi grįžkis atgal! Šalin iš tos svetimos žemės, iš dykumų krašto, kame badas ir skurdas, ir vergija, ir pažeminimas!! Geriausio, mylinčio Tėvo namai tavęs laukia, išsiilgęs laukia tavęs patsai Tėvas, kuomet galės tave apkabinti ir prie širdies priglausti! Pasakyk pagaliau sau pasekmingai: „kelsiuos, eisiu pas savo Tėvą, kuris manęs taip laukia, kuris turi dėl manęs taip mylinčią širdį, kur aš su pasitikėjimu galėsiu prisiglausti!“

Sąžinės sąskaita.

Įsakmus ir, kiek galima, pilnas nuodėmių išpažinimas, kurio gerai išpažinčiai reikalaujama, yra tiesiog negalimas, jei mes pirma rūpestingai savo širdies neiškvosime. Jei išpažintyje aš praleisčiau kokią nors mirtiną nuodėmę, ir jei toks praleidimas įvyktų dėl to, kad aš besirengdamas prie išpažinties buvau apsileidęs ir paviršutinus, tada tą išpažinties nepilnumą turėčiau sau iškaityti kaipo nuodėmę, o priimtąjį Atgailos Sakramentą turėčiau laikyti sudergtu. Todėl sąžinė reikia kvosti rimtai ir su atsidėjimu. Į tą dalyką reikia įdėti bent tiek rūpestingumo, kiek mes jo turime imdamies apskritai kiekvieno kito svarbaus dalyko, kurį mes norime protingai ir atsargiai atlikti su mūsų pačių nauda. Taip pat peiktinas yra skrupulingas bailumas ir per didelis smulkmeningumas. Rengtis reikia prie išpažinties tokiu būdu, kurio reikalauja Atgailos Sakramento dorybė ir mano dvasinė nauda.

Kadangi sąžinės sąskaita yra rimtas dalykas, todėl, pradėdamas ją daryti, pasimelsk, kad Dievas apšviestų nuodėmingos širdies tamsybes. Juk mūsų nuodėmingo žmogaus gyvenimas pasidaro lyg supainiotas siūlų kamuolys: tiek visokių prasižengimų mintimis, žodžiais, darbais ir apsileidimais. Kas tą painiavą išpainios? Patsai žmogaus apsileidimas, pikta valia ir savimyla

gali palenkti padaryti negerą išpažintį, ir tada vietoj gauti nuodėmių atleidimą, mes dar padarom šventvagystę ir palaimos Sakramentas mums tampa nuodais. Mums svarbu pamatyti save tokius, koki tikrumoj esam prieš Dievą. Jei mes stotumėm į Dievo teismą, jokių pasiteisinimų neturėtumėm, bet reikėtų nuodėmes pripažinti tokias, kokios tikrumoj buvo padarytos. Taigi teiskime save dabar, kaip būtumėm teisti Dievo teisme ir su nusižeminimu prašykim, kad Šventoji Dvasia išblaškytų mūsų tamsybes, uždegtų ir suminkštintų mūsų širdį, kad mes padarytumėm tikrą, gilų gailestį už mūsų nusidėjimus ir šventą pasiryžimą vengti tolesniam gyvenime nuodėmių, gyventi sulig šventa Dievo valia, lavintis dorybėje ir pavartoti doram gyvenimui reikalingų ir naudingų priemonių. „Sutverk manyje, Dieve, nesuteptą širdį ir atnaujink mano viduje tikrą dvasią" (Ps. 50,12).

Kad galėtumėm išpažinti atlikti nesukeldami sau nereikalingų neramumų, atsiminkime, kas reikia išpažinty išpažinti, kas patartina išpažinti, ir kas nėra reikalo išpažinti.

Nėra reikalo pasakoti savo pagundos, nes pagunda nėra nuodėmė. Pagundas pasakotis nebent tada tik tėra naudinga, kai norima gauti iš nuodėmklausio patarimų, kaip su jomis kovoti.

Nėra pareigos išpažinti kasdienines nuodė-

mes. Išpažintis gali būti gera, nors kasdieninių nuodėmių net tyčiomis nesisakytumei,— nes kasdieninių nuodėmių atleidimą galima gauti kitais būdais, kai daroma gailestis. Tik reikia būti atsargiam, kad mirtinųjų nuodėmių nelaikytumėm kasdieninėmis mažomis nuodėmėmis, nes jei pikta valia save klaidintumėm, tada išpažintis gali būti šventvagiška. — Tačiau patartina taip pat ir kasdieninės nuodėmės išpažinti, ypač kai norima gilesnis dvasiškas gyvenimas vesti.

Yra griežta pareiga išpažinti visas mirtinąsias nuodėmes, kurios dar nebuvo išpažintos ir atleistos. Jei kas tyčiomis bent vieną mirtinąją nuodėmę užtylėtų, tas padarytų šventvagiška išpažintį.

Taip pat yra griežta pareiga išpažinti visų neatleistų mirtinųjų nusidėjimų tikrasis skaičius, kiek kartų kiekviena nuodėmė buvo padaryta. Tame klysta labai daugelis, nes darydami sąžinės sąskaitą nesirūpina atsiminti, kiek kartų tą ar aną mirtiną nuodėmę padarė, ir todėl išpažintis gali būti šventvagiška. Savaiame juk aišku, kad yra didelis skirtumas tarp pasigerti viena kartą ir pasigerti dešimtį kartų, — tarp pavogti 10 litų vieną kartą ir pavogti po 10 litų penkioliką kartų. Tačiau atsitinka, kad kai kurie, išpažindami nuodėmes, sako: kartais pasigėriau, kartais pavogiau, kartais neiškla-

siau šv. Mišių", ir t. t. Ką kunigas iš tokios išpažinties gali žinoti? Juk tas „kartais" gali reikšti du kartu, penkis, dešimtį, šimtą ir daugiau kartų. Taigi tokia išpažintis yra nepilna, ir todėl negera. Nusidėjėlis neuždavė sau mažučio vargo pagalvoti, kiek kartų tą mirtiną nuodėmę padarė, ir todėl paklaustas nuodėmklausio: kiek kartų tai atsitiko. — pasako, tik-tai dėlto kad atsikratyti, kas jam ant liežuvio galo ateina. Tokiam, matyt, nerūpi gerai išpažintis atlikti ir nuodėmių atleidimas gauti,

Jei kas nors kurią mirtiną nuodėmę per įpratimą darydavo, tokiam, be abejo, sunku yra gerai atsiminti, kiek kartų tą nuodėmę padarė. Šv. Alfonsas sako, kad toksai turi pasisakyti, kiek kartų, arba kaip dažnai, tą nuodėmę darydavo ir per kiek laiko, būtent ar kasdien, ar gal kelis arba kelioliką kartų per dieną, per savaitę, per mėnesį. Tuosyk kunigas jau gal suprasti. Nevienas teisinias, kad prasta jo atmintis ir todėl neatsimenąs. Jei tiktai dėl silpnos atminties neatsimeni, tai tu nekaltas. Išpažink kaip gali. Tiktai tiek vargas, kad tu labai gerai atsimeni kiek kas tau yra skolin-gas, o neatsimeni, ką Viešpačiui Dievui esi kaltas. O kai neatsimeni dėlto, kad tau stygsta geros valios ir gero noro, tai ir tavo išpažintis bus negera, Juk Dievo apgauti nepajėgsi.

Jei darant rimtai sąžinės sąskaitą kuri nors mirtina nuodėmė būna užmiršta, tada nereikia turėti baimės: užmirštoji nuodėmė tampa atleista drauge su kitomis, kurias išpažinai, jei tik turėjai gailesčio. Tačiau kai užmirštoji nuodėmė paskum atsimenama, reikia ji išpažinti kitoj išpažinty. Dievas yra geras; Jis žiūri į gerą žmogaus norą ir valią, ir nereikalauja to, ko mes negalime. Ko žmogus negali padaryti, Dievas užtai nebaudžia. Nė vieno nekaltins už tai, kad savo nusidėjimų nepajėgė atsiminti.

Kaip kituose dalykuose, taip ir darant sąžinės sąskaitą reikia saugotis apsileidimo, melavimo, per daug didelės baimės. Kai kurie, bijodami praleisti nuodėmes, pasisako didesni skaičių, manydami savo širdy; „geriau daugiau pasisakyti, nekaip mažiau“... Isitėmyk gerai, kad to negalima daryti. Meluoti nevalia. Išpažink taip, kaip atsimeni.

Reikia, be to, išpažinti nuodėmių aplinkybės, jei jos žymiai padidina nuodėmę arba pakeičia jos rūšį. Tačiau reikia vengti pasakoti laike išpažinties apie dalykus, kurie netarnauja nuodėmių išpažinimui.

Darydamas sąskaitą, visų pirma paklausk save, ar tavo paskutinioji išpažintis buvo gera, ar taiseis prie jos rimtai ir sąžiningai, ar turėjai gailestį už nuodėmes ir tvirtą pasiryžimą

pasitaisyti, ar nepaslėpei mirtinos nuodėmės. Jei dėl kurios nors tavo kaltės ta išpažintis buvo negera, tai ji visa reikia pakartoti ir atitaisyti. Tada reikia daryti sąskaita nuo paskutinosios išpažinties, kuri buvo gerai atlikta. Nes jei išpažintis buvo negera, tada nuodėmės nebuvo tau atleistos, ir todėl iš naujo reik jos išpažinti.

Toliau, pasiklausk save, ar priėmei ir atlikai kunigo skirtą atgailą ir ar padarei visa, ką kunigas liepė. Ar atitaisei skriaudą, kurią buvai padaręs, ar metei tą dalyką, kuris tave traukdavo į nuodėmę ir kurį buvai prižadėjęs pamesti?

Tuos dalykus peržiūrėjęs, imkis toliau savo sąžinę iš kitų nusidėjimų kvosti. Tame kvostime nemažos svarbos yra tvarka. Ta tvarka padaro, kad tu visai gerai galėsi apsieiti be taip vadinamo „išpažinties veidrodžio“ ir nereikės savo nuodėmių susirašinėti.

Peržiūrėk dešimti Dievo įsakymų, peržiūrėk Bažnyčios įsakymus. Prie kiekvieno iš jų apsisotojęs pamąstyk, ar ir kaip prieš jį nusidėjai mintimi, žodžiu, darbu, apsileidimu.

Arba: peržiūrėk ir perskaityk savo pareigas Dievui, artimui, pačiam sau. Kvosk, kaip tavo dalykai stovi Dievo garbinimo atžvilgiu; peržiūrėk, kaip tu elgies su vyresniaisiais, su sau

lygiais, su valdiniais; perkratyk savo luomo bei pašaukimo pareigas ir įvairias dorybes, kurių Dievas iš tavęs reikalauja: skaistybę, nuosaikumą, teisingumą, tiesakalbumą, romumą, kantrybę, nusižeminimą.

Arba vėl — ypač tada, kai laikas nuo paskutiniosios išpažinties tėra trumpas: pereik mintim kiekvieną atskirą dieną; pažiūrėk, kas ten nutiko; pereik vietas, kuriose būdavai, prisimink asmenis, su kuriais susidurdavai, prisimink užsiėmimus, kuriuos darei: ko jiems trūko? Ar ir kaip dalyvavai kitų žmonių nusidėjimuose, ar neįvedei kitų į nuodėmę?

Tą visą sąžinės kvotimą daryk akivaizdoj tris syk šventojo, viską žinančiojo, neapgaunamojo Dievo, akivaizdoj To, kuris tyrinėja širdis (Apr. 2, 23), prieš kurį žvaigždės nėra tyros (Job. 25, 5), kurio akims visa yra atidengta (Žyd. 4, 13), prieš kurį nė manyti negalima paslėpti, sumažinti, aptaisyti tariamai teisesnėmis spalvomis. Būk sąžiningas. Neapgaudinėk savęs; neimkis norėti apgauti Dievą. Įsivaizduok, kad tu stovi prieš amžinojo Teisėjo Sostą, kaip tikrumoj kada nors stovėsi. Eik iš anksto pasitikti tą baisųjį teismą ir jau dabar, laisva savo valia ir visu atvirumu, ištrink iš anųjū knygų visas savo nuodėmes,

visas ten užrašytas nuodėmingas mintis, žodžius, darbus, apsileidimus.

Iš tikrųjų: „Jei mes patys save teistumėm, mes tikrai nebotum teisiami“ (I Kor. II, 31).

G a i l e s t i s .

Nors rimta sąžinės sąskaita yra reikalinga išpažinčiai, tačiau ji nėra svarbiausias daiktas. Dar svarbesnis yra gailestis. Gali pasitaikyti aplinkybių, kada gailestis gali net išpažintį paduoti, ir jei gailestis yra tobulas, tada jau toj pačioj valandoj, kuomet jis daromas, gaudamas nuodėmių atleidimas. Ši pastaba yra didžiai svarbi kiekvienam žmogui. Gali atsitikti, kad žmogus miršta, ir negali turėti kunigo išpažinčiai atlikti, nors jis turi mirtinų nuodėmių. Tokiu atveju vienintelė išganymo priemonė jam belieka tobulas gailestis.

Jei žmogus neturi gailėsčio, tai jis negali gauti nuodėmių atleidimo. Kad ir duotų tau kunigas išrišimą, bet jei tu gailėsčio neturi, Dievas tau nuodėmių neatleidžia, ir tavo išpažintis yra negera; jei žinodamas be gailėsčio ją atlieki, ji yra šventvagiška. Kunigas nemato tavo širdies: jei tu paklaustas, ar gailies už nuodėmes, atsakai — gailiuos, kunigas tiki; bet Dievas mato viską, ir jei tavo atsakymas „gailiuos“ tėra tik lūpose, o ne širdy, tai netik

kad nuodėmės tau nėra atleistos, bet dar, jei su žinojimu tai darai, jų skaičių padidini nauja nuodėme, būtent šventvagyste.

Mirtinosios nuodėmės esmė glūdi tame, kad žmogus, paniekinęs Dievą, nusikreipia nuo Jo ir pakrypsta prie sutvėrimo, kuriame ieško sau nuodėmingo smagumo arba patenkinimo. Todėl ir sugrįžimas prie Dievo turi prasidėti tuo, kad žmogus turi nusikreipti nuo draudžiamojo nuodėmingo malonumo ir vėl pakrypti prie Dievo. Nuodėme niekinama Dievas ir apsirenkama tvarinys: per gailesti reikia atizadėti tvarinio ir vėl apsirinkti Dievas. Žmogaus valia, kuri su pilna laisve ir aiškiu pažinimu apsirinko nuodėmę, dabar vėl laisva valia ir pilnu pažinimu, atmetusi nuodėmę, turi apsirinkti Dievą. O tai tegali įvykti per tikrą gailestį. Todėl be gaileščio negali būti nuodėmių atleidimo. „Štai, Viešpaties baimė tai yra išmintis, ir atsitraukti nuo pikta yra išmonė“ (Job. 26, 28). Kam yra rimta, tas pirma turi paliuosuoti savo sielą, kad neitų į pražūtį, bet gyvas matytų šviesą“ (Job. 33, 28). „Grįžkite pas mane visa savo širdim, pasnikodami ir verkdami ir liūsdami; plėšykite savo širdis, o ne savo rūbus ir grįžkite pas Viešpatį jūsų Dievą, nes Jis yra malonus ir gailestingas“ (Joel 2, 12, 13).

Sutrinta širdis, susikrįmusi ir besigailinti

siela, pilna neapykantos tų nuodėmių, kurias mylėjo, — tai yra geriausia Dievui auka, kurios Jis neniekina. „Auka Dievui tai suvarginta dvasia. Dieve, Tu nepaniekinsi sutrintos ir nužemintos širdies“ (Ps. 50, 19). Tas gailestis, daromas Atgailos Sakramente, ir todėl jungiamas su Kristaus kančios nuopelnais, gamina nuodėmių atleidimą. Kol nėra gailesčio, nepritaikoma Kristaus nuopelnai, ir todėl nėra nuodėmių atleidimo. Gailestis yra vieninteliai vartai į dangų tiems, kurie mirtinai nusidėjo. Nusidėjęs Dovidas išpažino savo nuodėmę, bet jos atleidimą tegavo dėl gailesčio, kurį reiškė jo nuodėmės išpažinimas.

Atplėšimas širdies nuo nuodėmės, kurią žmogus mylėjo, negali įvykti be sielos skausmo, pasibiaurėjimo nuodėme, troškimo, kad padarytoji nuodėmė nebūtų buvusi padaryta, pasiryžimo daugiau nebenusidėti. Tas gailestis turi būti vidujinis, nes kitaip jis nebus sielos skausmas. Tau tikrai turi būti skaudu, jog buvai toks nelaimingas, kad nusidėjai.

Tačiau nėra reikalo, kad sielos skausmas būtų jaučiamas, kaip kad jaučiame, jeigu mums galvą arba ką kita skauda. Gailestis yra mūsų valios, noro veiksmas, kurį sukelia sieloj dvasios nuliūdimas bei sutrynimas. Mūsų kūnas turi savo skausmus, o siela savo. Kūno skau-

smus kiekvienas supranta, nes juos nekartą jautė, Nevienas taip pat ir sielos skausmą turėjo. Jei pametei pinigus, jei tavo namai sudegė, arba kokia nors nelaimė tau atsitiko, tavo kūnas buvo sveikas, bet tavo sieloj tuokart buvo didis skausmas ir nusiminimas. Jei tavo vaikas yra niekai, jei tavo draugas tave nekaltai išniekino, jei kas nors tave nekaltai apskundė teisme, kokį dideli skausmą tada turi savo širdy! Tas skausmas nekartą yra taip didelis, kad ne tik jis yra sieloj, bet dar jį jaučia ir širdis, ir visas kūnas. Tas sielos skausmas nekartą net karčias ašaras iš akių išspaudžia. Toks sielos skausmas privalo būti, kuomet gailimės už nuodėmes. Tiesa, darydami gailesti už nuodėmes, ne visados jaučiame skausmą savo širdy, bet ir be tokio jaučiamo kūne skausmo, ir be ašarų gailestis gali būti tikras ir geras, kada nusimename įžeidę Dievą ir biauirimės nuodėmėmis. Ir priešingai, — gali būti daug verksmo, bet jokio gailesčio gali nebūti.

Jei gailesčiui daryti naudojies kuria nors gailesčio forma, malda, tada tavo valia turi stengtis, kad tu širdimi pasisavintumei tuos jausmus, kuriuos malda išreiškia. Patsai vienas maldos atkalbėjimas, be vidujinių valios jausmų, yra neužtenkamas.

Kiekviena mirtinąja nuodėme mes praran-

dam dangų ir pelnom pragarą; kiekviena mirtinąja nuodėme mes sunkiai įžeidžiam Dievą, aukščiausią ir brangiausią gėrybę; todėl ir mūsų gailestis privalo būti visuotinis, tai yra jis turi apimti bent visas mirtingąsias nuodėmes. Negalima būti Dievo prieteliu ir drauge norėti pasilikti Jo priešininku; o Jo priešininku mes norim pasilikti, kai ir toliau norim laikytis kurios nors kad ir vienos mirtinosios nuodėmės. Todėl reikia kreipti ypatingo dėmesio, kad kai kurios mūsų mylimosios nuodėmės neliktų nepgailėtos tikru gailesčiu.

Toliau, gailesčio didumas turi atitikti nuodėmių piktumui. Juo didesnis nuodėmių pikumas, juo didesnis privalo būti gailestis. Mirtinoji nuodėmė yra piktybių piktybė. Niekas nepadaro tokių didelių žalų, kaip nuodėmė. Todėl ir gailestis, daromas už nuodėmes, turi būti didesnis už viską, — tiesiog, jei tai būtų galima, jis privalėtų būti begalinis, nes nuodėmė, tam tikra prasme, yra begalinė blogybė. Kas nesibiauri nuodėme kaip didžiausia piktybe, tas nepažino kas yra nuodėmė, ir todėl pas jį nė kalbos negali būti apie tikrą gailestį. — Tas gailestis, didesnis už viską, turi būti valioj, o ne vien jausmuose, arba bent ne pirmoj vietoj jausmuose.

Gailesčio tikslas yra susitaikinti su Dievu.

Mes norime iš naujo įgyti Jo malonę, Jo prietelystę; norime vėl galėti kuomet nors gauti amžinąją antprigimtą laimę ir susijungti su Dievu amžinąja meile. Tam antprigimtajam tikslui būtinai reikalinga antprigimtoji priemonė. Todėl ir mūsų gailestis turi būti antprigimtas: jis turi remtis antprigimtaja Dievo malone ir antprigimtaisiais pagrindais arba motyvais. Tarnas vagilius, sugautas bevagiant, gailisi už savo nuodėmę, — nes jam dabar gėda, neteko vietos, geros duonos, ir dar turi kalėjime sėdėti. Girtuoklis, netekęs turtų ir sveikatos, žmonių niekinamas, gailisi. Bet toks gailestis tėra prigimtas: gailimasi dėl žemiškų pagrindų arba motyvų. Tokio gailesčio neužtenka. Reikia antprigimtojo gailesčio, dėl antprigimtųjų pagrindų bei motyvų. Toki antprigimti pagrindai, pavyzdžiui, gali būti: gailiuos dėl to, kad nuodėmėmis pradau dangų, pelniau pragarą, įžeidžiau Dievo Majestotą, paniekinau Jo gėrybę. — Be to, kadangi gailestis turi remtis antprigimtaja Dievo malone, kurios Dievas nusidėjėliui suteikia, tai mes su nusižeminimu turime tos malonės prašyti.

Jei gailestis remias, kad ir antprigimtais, bet kitais pagrindais, negu Dievo meilė, pavyzdžiui, kuomet gailimasi už nuodėmes dėl nuodėmių biauromo, arba dėl pragaro baimės, — tai toks gailestis yra netobulas. Tačiau toks gailestis,

kad ir netobulas, drauge su kunigo išrišimu Atgailos Sakramente atleidžia nuodėmes, ir todėl tuo netobulu gailesčiu nusidėjėlis gali pasinaudoti, eidamas išpažinties.

Kitas gailestis yra tobulas. Jis remias tobulais pagrindais arba motyvais. Dievo meile; mylima Dievas delto, kad Jis yra geras savy, o kadangi mylime Dievą, tai ir gailimės, kad mes Jį, begaliniąją gėrybę, savo nuodėmėmis įžeidėm. Toks tobulas gailestis panaikina nuodėmes toj pačioj valandoj, kada mes jį darome, jei tik turime pasiryžimą atlikti išpažintį.

Brangus yra daiktas, jei nusidėjėlis gali gailėtis už savo nuodėmes remdamasis tobulais meilės pagrindais. Tačiau einant išpažinties, galima sujungti netobulus gailesčio pagrindus ir stengtis pakilti prie tobulesnių, kurie išreiškia Dievo meilę.

Gailestis yra dalis prisitaisymo išpažinčiai; todėl jis reikia padaryti pirm gausiant išrišimą. Jei gailestį tepadarytumei tik tada, kai jau kunigas davė išrišimą, tai tavo išpažintis yra negera. Todėl padaryk gailestį pirm negu eisi išpažinties. Kai padarei savo sąžinės sąskaitą, tuoj padaryk ir gailestį už savo nuodėmes, išdamas tą gailestį su išpažintimi, kurią ketini atlikti.

Gali atsitikti, kad mums atrodo sunku gai-

lesčio dvasią mummyse sužadinti. Melskime Dievo, kad Jis mums gailesti suteiktų. Dievas nori mūsų atvirumo, todėl Jis duos mums ir priemonių reikiamų tam atvirumui, jei tik tikrai prašysim. Tada mes pajėgsim sužadinti mummyse antprigimtą gailestį, be kurio nėra jokio atvirumo. Dievas visuomet duoda mums maldos malonę, kuria mes galime sau išprašyti gailesčio malonės.

Nors išpažintis atrodo taip paprasta ir lengva, tačiau ji yra labai rimtas dalykas. Nusidėjęs žmogus, padaręs savo sąžinės sąskaitą, prašo gailesčio, svarsto savo nelaimę ir nuodėmių baisumą, kurios atneša jam pragaištingiausias pasekmes šiame gyvenime ir amžinybėje, svarsto Dievo Majestotą ir teises, kurias Jis turi ant žmogaus, svarsto Dievo begalinį gerumą ir meilę, kurią nuodėmėmis jis paniekino, persiima skausmu ir liūdesiu dėl tokios nelaimės, norėtų padaryti, kad tai kas įvyko, būtų neįvykę, baurisi nuodėmėmis ir kyla jame tvirtas nusistatymas bei pasiryžimas atitaisyti praeitį tikra atgaila, o ateitį nuodėmių neapykanta ir vengimu. Tamsi praeitis, daugybė baisių nuodėmių, tačiau dar yra vilties. Ir juo gilesnis gailestis, juo didesnė viltis. „Mano siela, kodėl tu nuliūdus? ir kam gąsdini mane? Turėk vilties Dievuje, nes aš dar šlovinsiu Jį;

Jis mano veido išgelbėjimas ir mano Dievas" (Ps. 43, 5).

Priminsiu, ką nuodėmė mano sielai atėmė. Atėjus nuodėmei dingo Dievo malonė; mano sieloj viešpatauja tamsybė vietoj šviesos, baurumas vietoj grožio, tamsybių dvasia vietoj Dievo; aš esu atskirtas nuo Dievo, ir todėl aš turiu dar labiau neapkęsti savo nuodėmių, kurios padarė tokią suirutę. Kaip aš begalėčiau mylėti tai, kas mane atitolino nuo Dievo, o Dievą nuo manęs? „Kiek tai samdininkų mano Tėvo namuose turi apsčiai duonos, aš gi čia badu stimpu!“ (Luk. 15, 17). Ne, kelsiuos ir eisiu pas savo Tėvą ir niekuomet nebepaliksiu Jo brangių namų ir savo geriausiojo Tėvo. Mesiu šalin savo nuodėmingą praeiti ir ateity gyven-siu Dievuje, su Dievu, Dievui.

Baisus yra dalykas atsiskirti nuo Dievo kad ir vienai dienai. Kas besakyti, jei tas atsiskyrimas tęsiasi savaites ir mėnesius? Kas bus, jei jis amžinai tęsis? Aš, nusidėjęs žmogus, žinau, kad mirtis galėjo man atimti gyvybę kiekvienoj valandoj, ir tik dėka Dievo gailestingumui aš netapau pasmerkta. Juk aš pelniau didžiausią bausmę. Nupuolusieji angelai už vieną nuodėmę buvo nugramzdinti į pragarą, o kokią nuodėmių daugybę aš padariau! O Dievas buvo man taip maloningas! Taip, kelsiuos ir eisiu pas savo Tėvą.

Amžinasis Dievas, kuris savo visagalinčių žodžiu sutvėrė iš nieko visus daiktus, visą pasaulį, kuris yra begalimoji tobulybė ir didžiausias gėris, tas dangaus ir žemės Karalius yra manęs nusidėjusio žmogaus įžeistas! „Aš nusidėjau Tau vienam“, nusidėjau aukščiausiam ir geriausiam Dievui, kuriam esu kaltas visa tuo, ką turiu ir kuo esu, nusidėjau Dievui, kuriam reikia tarnauti, kuri reikia garbinti ir mylėti, nusidėjau Dievui, be kurio aš nei atsirasti nei būti, nei mąstyti nei žodžio Ištarti, nei jokio darbo padaryti negaliu, nusidėjau Dievui, kuris yra vertas visų būtybių didžiausios meilės — tą begalintąją Gėrybę aš įžeidžiau ir paniekinau!— Kreipsiu savo akis į mano Atpirkėją, į Jėzų, kurs merdėjo iš skausmo Getsemanės darže: mano nuodėmių našta Jį slėgė, mano nuodėmių reginys Jį kankino, Jis liūdo, kad nepaisant Jo kančios aš dariau nuodėmes... Žiūrėsiu į mano Atpirkėją ant kryžiaus ir į Jo žaizdas, atsiminsiu Jo meilę, kurią nuodėmėmis paniekinau... „Kas duos mano galvai vandens, ir mano akims ašarų“ (Jer. 9, 1). kad apverkčiau mano nedorybėmis suirusi gyvenimą, ir glausdamas prie mano Atpirkėjo kryžiaus surasčiau nekaltumą Ir šventą mano Dievo meilę...

Taip. Gailestis už nuodėmes yra didžiai

svarbus ir rimtas dalykas. Sutrinta skausmo siela iš naujo atgimsta Dievui. Toks sutrynimas buvo Petro sieloj, kada atsigręžęs Viešpats pažvelgė į jį, ir jis „išėjęs laukan, karčiai verkė“ (Luk. 22, 62); toks buvo Magdalenos sieloj, kada ji savo Mokytojo kojas laistė savo ašaromis; toks turi būti kiekvienoj sieloj, kuri trokšta pasiliuosuoti iš savo nuodėmių.

Tvirtas pasiryžimas.

Gailestis rišas su tvirtu pasiryžimu pasitaisyti. Be tvirto pasiryžimo pasitaisyti išpažintis batų nenaudinga, negera, ir net šventvagiška. Kiekvienas katalikas, kuris išpažįsta mirtiną nuodėmę, turi už ją gailėtis, biauřėtis ja, tvirtai pasiryžti niekuomet jos nebedaryti, vengti progų vedančių į nuodėmę, daryti tai, kas padeda pasitaisyti, atlyginti skriaudas, kurias mūsų nuodėmėmis padarėm. Jis yra miręs nuodėmei ir nusistatęs daugiau joj nebegyventi (Rom. 6,2). Jis seka atgailojančio Dovidio pavyzdžiu ir daro ne pusėtiną pasiryžimą, bet greičiau sako: „Aš prisiekiau ir apsiėmiau sergėti Tavo teisybės nutarimus“ (Ps. 118, 106).

Pasiryžimas pasitaisyti turi eiti iš širdies. Jis turi būti tikras, ne veidmainingas. Neužtenka vien pageidavimo pasitaisyti, bet reikia turėti tikras noras, tikra valia pasitaisyti. No-

ras valgyti alkano nenapenės, bet jis turi imti ir valgyti. Taip yra ir su pasiryžimu pasitaisyti: jei nėra tikro valios pasiryžimo pasitaisyti, tada nėra tikro gailesčio nėra, ir todėl negaunama nuodėmių atleidimo. Veltui žmogus save ir kunigą apgaudinėtų: Dievas yra neapgaunamas.

Pasiryžimas pasitaisyti turi būti tvirtas. Atgailotojas turi turėti griežtą valios nusistatymą vengti nuodėmių, taip kad jis tikrai ir sąmoningai būtų pasirengęs verčiau visas nelaimes iškęsti ir visų traukiančių j nuodėmę gėrybių atsižadėti, ne kaip mirtiną nuodėmę padaryti. „Kas atskirs mus nuo Kristaus meilės? ar vargas? ar suspaudimas? ar badas? ar plikumas? ar pavojus? ar persekiojimas? ar kalavijas?... Nes aš esu tikras, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei dabartiniai, nei būsimieji dalykai, nei stiprybė, nei aukštumas, nei gilumas, nei joks kitas sutvėrimas negalės atskirti mus nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje“ (Rom. 8, 35—39).

Tą rimtą ir tvirtą valią pasitaisyti mes galime net tada turėti, kai mummyse kyla baimė, kad gal mes vėl nusidėsime ir mūsų pasiryžimas gal neturės pageidaujimų pasekmių. Tokia baimė gali kilti dėlto, kad mūsų protas numato galimumą nupulti. — Tačiau tokią baimę mes

turime varyti nuo savęs Šalin: ji gali susilpninti mūsų tvirtą pasiryžimą. Mums svarbu, kad mes dabar, būtent valandoj, kada apgali-me nuodėmes ir einam išpažinties, turėtumėm tvirtą valios pasiryžimą. O kas bus ateity, kam save varginti netikusiomis baimėmis? Mes ateity imsime kovos ir, Dievui padedant, nugalėsime. Nes juk mūsų pasitaisymas nesiremia vien mūsų pačių pajėgomis. Dievo malonė mus remia. Mes galime ir turime kartoti su šv. Povilu: Aš visa galiu Tame, kurs stiprina mane“ (Pilyp. 4, 13). O juk „Dievas yr ištikimas; Jis neleis jūsų gundyti virš jūsų jėgų, bet dar padarys toki išėjimą iš pagundos, kad galėtumėte ją pakelti“ (1 Kor. 10, 13).

Pasiryžimas turi būti sėkmingas; atgailojantysis turi turėti tikrą norą ir valią tikrai ir rimtai imtis priemonių nuodėmėms išvengti, ypač saugotis progų, kurios veda į nuodėmę. Kas mėgsta pavojų, tas pavojuje žūva. Kas neturi tikro noro ir valios vengti progų ir pavojų, tas nenori pasitaisyti, todėl jo gailestis yra netikras ir išpažintis negera.

Gali atsitikti, kad mes kad ir buvom pasiryžę pasitaisyti, bet vėl nupuolėm. Tačiau toks nupuolimas ne būtinai reiškia, kad mes neturėjom tikro pasiryžimo pasitaisyti. Nepaisant norų ir pastangų, žmogus vėl gali nupulti. Nu-

puolimas gali ateiti dėl mūsų valios nepastovumo. Nors Petras buvo pasiketinęs verčiau mirti, negu Kristaus išsiginti, bet netrukus Jo išsigynė. Todėl mums reikia stiprinti mūsų valią, dažnai panaujinant savo pasiryžimą, ir pasinaudojant maldos ir atsargumo, kad mes vėl nenupultumėm.

Pasiryžimas turi būti visuotinis: vengti bent visų mirtinųjų nuodėmių, kurias padarėm ir kurias padaryti galėtumėm. Jei manytume! nevengti kad ir vienos kokios nors mirtinos nuodėmės, tada tavo išpažintis tebūtų apgaulė: nuodėmės nebūtų atleistos. — Taip pat jei manytumei ne tuojau pasitaisyti, bet kada nors vėliau, arba jei ir tuojau, bet ne ant visuomet, — nuodėmės nebūtų atleistos, nes trūksta tikro pasiryžimo ir gailės. — Tačiau nėra reikalo pasižadėti vengti kiekvienos nuodėmės atskirai: užtenka pasiryžimas vengti apskritai visų mirtinųjų nuodėmių.

Kai turime mirtinųjų nuodėmių, tada pasiryžimas vengti kasdieninių nuodėmių nėra būtinai reikalingas, nors jis yra naudingas ir geras. Tačiau jei eidami išpažinties neturėtumėm nė vienos mirtinosios nuodėmės, bet tik kasdienes, tada mes turime tikrai apgailėti bent vieną kasdieninę nuodėmę ir tikrai pasiryžti iš

jos pasitaisyti, — nes kitaip mūsų išpažintis būtų negera.

Pagaliau pasiryžimas turi būti antprigimtas, kaip ir pats gailestis, su kuriuo jis rišas: jis turi remtis pagrindais arba motyvais, paimtais iš tikybinio gyvenimo. Pirmiausia reikia užgandinti Dievas, apsaugoti nuo pavojų siela; reikia išvengti pragaras ir pelnyti dangus. „Aš primenu sau senovės dienas ir turiu mintyje amžinuosius metus“ (Ps. 76, 6). Delko aš tą trumpą gyvenimo laiką nevaldyčiau savęs ir nepersigalėčiau, vengdamas nuodėmių, kad pasikui amžinai galėčiau džiaugtis mano valios pastangų vaisiais!

Didžiausią kliūtį sudaro žmogui jo mylimoji nuodėmė. Jis ją myli, ir ji jį myli. Jam atrodo sunku, arba tiesiog negalima, jos atsižadėti visam laikui. Jam sunku imtis visų priemonių, stengtis būtinai ją nusikratyti, stverti ją už pat jos šaknių ir ją išrauti. — Tiesiog ypač į tą mylimąją nuodėmę tikras pasiryžimas ir turi atsižvelgti, nes juk ta nuodėmė yra retežiai, kurie mus traukia žemyn! Tik jau čia ne vieta svyruoti! „Žmogau menko tikėjimo, kam abejojai?“ (Mat. 14, 31). Ar Kristus neištiesia mums savo rankos?. Ir ko nepajėgia rimta valia! O juk „dangaus karalystė kenčia prievartą ir smarkieji sau ją plėšia“ (Mat. 11, 12),

— kurie tikrai nori, kurių valia yra darbas,— tie tikrai ją pagriebs.

Viešpatie, — noriu ir pasižadau. Tai mano rimtas pasiryžimas. Remk jį savo pagalba, o tada aš net tai pajėgsiu, kas atrodo negalima. Todėl aš pasilieku ir laikiu tos pagalbos, kurią man suteiksi, — nes daugiau negu kituomet jaučiu savo silpnumą šią valandą, kada taip aiškiai stovi mano akyse visas mano praeities gyvenimas, pilnas skurdo ir nuopolių. Pilnas pasitikėjimo ir vilties, aš keliu savo akis į kalnus, ten, iš kur ateina mano pagalba (Ps. 120, 1). Tegul mano žodis, kurį daviau, būna man šventas! Jei žmonėms duotąjį žodį stengiuos ištesėti, juo labiau Tau, o mano Dieve, duotąjį pasižadėjimą stengsiuos išlaikyti. „Galybių Viešpats su mumis; mūsų globėjas Jokūbo Dievas" (Ps. 45, 8).

Pažvelk, koki gali būti tikro gailesčio ir tvirto pasiryžimo vaisiai. Ant Kalvarijos kalno ties Atpirkėjo Kryžiumi stovi Marija, V. Jėzaus Motina, ir Marija Magdalena — pirmoji visuomet be nuodėmės, antroji—ne per senai buvusi nusidėjėlė. Dabar, dėka gailesčiui, ta, kuri buvo taip didelė nusidėjėlė, užsitarnavo turėti Nekalčiausiąją savo draugininkę ir guosti savo Viešpatį Jo paskutinėj valandoj. Angelai stebisi jos meile, jos ištikimybe, jos sielos grožiu. Kaip Jordano

vandenys Naamano raupsuotą kaną padarė gryną kaip vaiko kūną, taip jos gailesčio ašaros numazgojo jos sielą iki vaiko nekaltumui. Taip pat Petras, kurs išsigynė savo Viešpaties, dėka gailesčiui tapo vertas išaukštinti ant visų Apaštalų: jam suteikta Dangaus Karalystės raktai, jis paskirtas Kristaus Vietininku žemėj. Kiekvienas supranta gailesčio už nuodėmes būtinumą ir žino, kad „jis pažadina iš dulkių vargdienį ir iš purvų pakelia beturti, kad sėdėtų su kunigaikščiais ir gautų šlovės sostą“ (I Kar. 2, 8).

Nuodėmių išpažinimas.

Padarę kaip reikiant sąžinės sąskaitą ir tikrai apgailėję savo nuodėmes, artinkimės prie klausyklos savo prasikaltimus išpažinti. Čia mums svarbu žiūrėti į kunigą ne kaip į paprastą žmogų, bet kaip į Kristaus vietininką, kuriam Kristus suteikė savo įgaliavimų. Jis teisia mus Dievo vardu.

Apsiskųskime, išpažindami savo nuodėmes su gryna intencija, — taigi ne kokiu nors žemišku tikslu, pavyzdžiui, kad mes užuojautos pas nuodėmklausį rastumėm, arba jo palankumą pasiektumėm, bet kad nuodėmių atleidimą gautumėm. Jei mes išpažintumėm savo nuodėmes vieninteliai, arba pirmoj vietoj piktu tikslu, tada ir išpažintis būtų bloga.

Apsiskundimas turi būti paprastas, be gudrumų, be priedų, kurie visai nereikalingi nuodėmių išpažinimui; ne kitus žmones skųskime, bet save; ne kitų nuodėmes pasakokime, bet savąsias; nepasakokime savo ilgų ir bereikalingų istorijų, bet savo nuodėmes. Vartokime atsargius ir skaisčius išsireiškimus, o nereikalingas aplinkybes palikime.

Darykim apsiskundimą su nusižeminimu ir gailėsčiu, jausdami savo nevertumą, kaip anas muitininkas, apie kurį parašyta: „Muitininkas nedrįso nė akių pakelti į dangų, tik mušėsi į krūtinę ir sakė: Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui“ (Luk. 18, 13). Taigi apsiskųskime nesigirdami savo nuodėmėmis arba gerais darbais, nei teisinkime savo nuodėmių, suversdami kaltę ant kitų žmonių, pav., ant kaimynų, draugų, brolių, ir t.t.

Apsiskųskime savo nuodėmes taip kaip buvo, nieko nesumažindami nei padidindami, tikras nuodėmes kaip tikras, abejotinas kaip abejotinas, taip kaip jas pažįstame ir suprantame. Apsiskųskime suprantamai; kas tyčiomis ieško išsireiškimų, kad kunigas nesuprastų, tas daro apgaulę. Atvirumas čia yra griežtai reikalingas. Išpažinkime mirtinųjų nuodėmių skaičių, kiek yra galima atsiminti; neužtylėkime aplinkybių, kurios pakeičia nuodėmių rūšį arba pa-

didina jų sunkumą. Išpažinkime mintis, jei jos buvo laisvavalios ir sunkiai nuodėmingos, — išpažinkime piktus vaizdus ir geismus, jei juos laisvai prisiėmėm ir savy laikėm, — išpažinkime nuodėmingus sumanymus ir pasiryžimus. Dievas mato mūsų širdį. Veltui mes stengtumėmės pridengti ir paslėpti tą ar kitą nuodėmę — nuo Dievo nepaslėpsime. Vietoj nuodėmių atleidimo, nusineštumėm nuo klaušyklos naują prasikaltimą ir sąžinės graužimą. Liūdnos yra pasekmės tyčiomis užtylėjus nuodėmę: nauja nuodėmė ir šventvagystė; Atgailos Sakramentas paverčiama sau nuodais; širdis užkietėja; nebenorima daryti atgailos; gal ateiti ir didesnė bausmė: mirtis be atgailos ir amžinoji pražūtis. Verčiau dabar būkime visai atviri, negu kad paskučiausiam teisme mūsų slėpiamosios nuodėmės būtų regimos visam pasauliui kaip mūsų pasmerkimo priežastis.

Jei kunigas ko nors klaustų, atsakykime atvirai, kaip buvo ir atsimenam. Su nusizeminimu klausykim kunigo pamokymų ir patarimų. Tegu jo žodžiai būna mums Kristaus žodžiais, ir priimkim juos savo sielos naudai. Kristus yra gerasis Samaritonas, kuris pamatęs mus sužeistus susijudina gailėstingumu: Jis apriša mūsų žaizdas, užpylęs aliejaus ir vyno, ir paveda mus savo Bažnyčios globai. Tai

Kristus daro per savo tarną, kunigą, kurį Jis pasiuntė, kad mus su visu rūpestingumu globotų. Būkime prisirengę jam pasiduoti ir jo klausyti. Jei jis reikalautų, kad mes vengtumėm kurių nors progų, pavartotumėm tam tikrų priemonių nuodėmėms išvengti, atitaisytumėm skriaudas ir sugrąžintumėm nuplėštą šlovę, pasižadėkim tai išpildyti su tikra gera valia.

Slegia mus nuodėmių našta. — Eikime su pasitikėjimu, nusižeminimu ir gailesčiu pas mūsų Atpirkėją, nes jis mus kviečia. „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apkrauti, ir aš jus atgaivinsiu“ (Mat. II, 28).

Ganapadarymas.

Yra dalykų, kuriuos daryti mus verčia pati nuodėmės esmė, jei norime, kad ji būtų mums atleista: mes turime grąžinti svetimą turtą, kuris neteisėtai buvo pasisavintas. Tai yra mūsų pareiga, kurią mes turim prisiimti; nuo tos pareigos prisiėmimo pareina net pati išrišimo vertė. Toliau, reikia atitaisyti papiktinimai, kuriais kitus piktinom, atitaisyti nuplėšta artimo šlovė, — taip pat ir tą pareigą mes turime prisiminti, jei norime, kad mūsų išpažintis būtų gera.

Be to, kunigas, teisėjas Dievo vietoj, skiria mums atgailą, kuri vadinasi sakramentaliu gana-

padarymu. Yra pareiga ta kunigo skiriamąją atgailą prisiimti; kunigas turi teisę ir pareigą skirti tau atgailą, kuria tu galėtumei bent iš dalies atsilyginti Dievui už savo nuodėmes ir apsisaugotumei naujo puolimo. Be to, kadangi kunigo skiriamoji atgaila priklauso jei jau ne prie Sakramento esmės, tai bent prie jo pilnumo, todėl ne tik kunigas, kurs duoda išrišimą, turi skirti atgailą, bet ir atgailojantysis turi pareigą ją išpildyti.

Atgailos Sakramente įvyksta susitaikymas sielos su Dievu. Abi pusės, kurios taikosi, ką nors daro. Dievas, savo gailestingume, pakeičia nusidėjėliui amžinąsias bausmes laikinosiomis. Nusidėjėlis su dėkingumu prisiima mažutę atgailą, kurią jam skiria Dievo vietininkas kunigas. Ta savo atgaila jis stengias bent kiek atsilyginti Dievo teisybei, kurią jis savo nuodėme buvo paniekinęs, ir atsिमokėti skolą, kurią jis savo nuodėme padarė.

Taigi atlikime skirtą mums atgailą ištikimai, uoliai, dievotai. Jei ji galima tuojau atlikti, atlikime ją neatidėliodami, kad paskui neapsileistumėm arba nepamirštumėm. Atminkime kad skirtoji atgaila turi ypatingos sakramentalės galios naikinti bausmes už nuodėmes. Ji nėra tik paprasta malda, nėra tik paprastas geras darbas,— ji yra sakramentalė atgaila, ir veikia,

Dievui žinomą būdu, su tikrumu, — nes ji yra skirta Atgailos Sakramente, kurį Kristus įsteigė.

Jei skirtąją atgailą atliktumėm tuomet, kada jau vėl sunkiai nusidėjom, tada per tą atgailą negautumėm iš Dievo jokio bausmių sumažinimo, bent kol būsime sunkioj nuodėmėj. Tačiau ir sunkioj nuodėmėj esant negalima atgailos apleisti be to kad naujos nuodėmės neužsitrauktumėm.

Pagaliau ganapadarymas reiškia visa, ką nusidėjėlis daro už savo nuodėmes. Savo malda, gerais darbais ir pasimarinimais, jungdamasis su Kristaus ir šventųjų nuopelnais, jis stengias išdilyti laikinąsias bausmes ir atsilyginti dangiškojo Tėve teisybei. Juo daugiau buvom nusidėję, juo didesnę skolą užsitraukėm. Apie Magdaleną Kristus sako: „atleidiama jai daug nuodėmių, nes ji daug mylėjo“ (Luk. 7, 47). Daug turi mylėti tas, kuriam daug ir didžių nuodėmių atleista.

Tiesa, Kristus padarė už mūsų nuodėmes gausiausią atlyginimą: bet tas Jo atlyginimas teišina geran tiems, kurie per atgailą padaro save to atlyginimo dalininkais. Kas nekenčia drauge su Kristumi, nebus su Juo pagarbintas. Bet Kristus taip pat kenčia kaip apgailotojas. Jis daro atgailą, ir daro už mane; ar aš netu-

rėčiau atgailoti drauge su Juo? — Be to, per Kristų 5gyja mūsų darbai pelnančios ir permaldaujančios vertės. Be Kristaus mes nieko negalime, bet ir be mūsų nieko nedaroma. Dievas mus sutvėrė be mūsų, bet Jis neišganys mus be mūsų, atpirkimo vaisių Jis nepritaikys mums be mūsų. Todėl mums reikia rinkti nuopelnus ir atgailoti drauge su Kristumi.

Taigi prie kunigo skirtosios atgailos pridėk dar kitas atgailas, laisva valia daryk gerus darbus, maldas, meilės darbus, kūno ir sielos gailestingumo darbus. Kad pilniau atlygintumei už savo nuodėmes, kantriau pakelk kasdieninius vargus, šio gyvenimo kentėjimus, savo luomo nemalonumus, jungdamasis su Kristumi. O ypač drąsiai ir ištikimai imkis kovos su savo geiduliais ir piktais linkimais. Liaukimės darę pikta ir atpraskime nuo jo, bet, be to, išmokime daryti gera, daryti teisybės darbus, rinkti sau nuopelnus. Tada mūsų atgaila bus pilna palaimos. „Palaimintas žmogus, kurio viltis Viešpaties vardas ir kurs nežiūri į tuščius dalykus ir melagingas beprotystes(Ps. 39,5).

Dažnoji išpažintis.

Kas eina išpažinties tik kartą per metus, būtent velykinės, tas, tiesa, išpildo Bažnyčios įsakymą, ir todėl tuo atžvilgiu nenusideda, bet,

bendrai sakant, mūsų prigimtis yra tokia varginga, kad daugybė žmonių, taip retai teeidami išpažinties, stato savo sielos išganymą į didžiausi pavojų. Eiti tik velykinės, reiškia tesilaikyti Bažnyčios, taip pasakius, tik paskutiniaisiais siūleliais. Daugumai žmonių dažnai pasitaiko progų nusidėti ir pagundos beveik kasdien juos puola; kūnas ir prigimtis taip kovoja prieš dvasią ir malonę, kad be dažnesnio antprigimtojo pasistiprinimo nė manyti negalima apie pastovesni pagundų nugalėjimą.

Todėl, retai teeinant išpažinties, netrukus vėl nupuolama; po pirmojo nupuolimo seka kiti nupuolimai,—ir tai kas kartą trumpesniais tarpais; piktas įprotis vėl sustiprėja; jo šaknys turi gana laiko stipriam įsikerojimui — būtent iki pat būsimos velykinės. O tada išpažintis atliekama be reikiamo nusistatymo, nes pasijuntama nebeturint gana drąsos griežtai visa, kaip reikiant, atitaisyti, ir taip vėl nutolstama nuo Dievo tarnystės.

Žmogus, kuris dorai gyventų, nepaisant to kad jis retai tevaikščioja išpažinties, yra retyne. Jei jis tebėra nesugedęs, tai jis, retai teeidamas išpažinties, stato save į pavojų sugesti. Nes kaip jis pajėgs nugalėti savo nepastovumą. geidulių audras, pasaulio viliojimus, pragaro gundymus, piktų žmonių ir draugų

netikusius pavyzdžius, jei jo silpnos valios ne-
sustiprins Dievo meilė ir baimė, jei jo sąžinė
nebus gaivinama Dievo malonės, jei jo protas
dažniau neprisimins pamatinių žmogaus gyve-
nimo tiesų?— Išpažintis tai visa suteikia. Ne-
kartą net besiartinanti prie bedugnės kranto ir
net begriūvanti į bedugnę nelaimingą žmogų
gera išpažintis dar nutveria ir sugrąžina atgal.
Susilaikyk, sustok, — tavo siela, amžinasis gy-
venimas pavojuje! Tai yra pikta! Štai, kuo tai
baigsis! Saugokis, kovok, gelbėkis! — Taip,
dažna išpažintis, laikydama sąžinę švelnią ir
jautrią, saugo nuo naujų nupuolimų.

Bet jei žmogus yra jau sugedęs, tada be-
veik nėra galimumo pasitaisyti be dažnos iš-
pažinties. Taip sako prityrimas. Paklausk patį
save, ar tu geresnis esi retai teeidamas išpa-
žinties ? Bene tikrai tavo negerai įpročiai taip
sustiprėjo, kad jie tave laiko vergijoje. Jei nori
tą pikty įpročių tiraniją sutramdyti, jei nori už-
gesyti savo įnirtusių geidulių gaisrą, eik dažnai
išpažinties: ji pašalina mūsų proto apakimą ir
valios silpnumą. Mes geriau pažįstame nuo-
dėmės baisumą, aiškiau matome pasaulio, pra-
garo ir kūno žabangus, aiškiau suprantame
sutvertųjų daiktų niekybę, geriau ir save pažį-
stame, geriau pamatome pasitaisymo priemo-
nes, — iš naujo stoja prieš mūsų akis Dievas,

amžinybė, tikėjimas, luomo pareigos. Mūsų valią stiprina sakramentalė malonė, pradingsta nuodėmės viliojimas; dažnai ragaudami ramybės, kuri stiprina sielą, mes pradedam stipriau trokšti išverti gerame; mūsų sąžinė kas kartą stipriau ima viršų, mes pamėgstame dorybę, Dievo tarnystę. O, iš tikrųjų, dažna išpažintis yra galinga priemonė pasitaisyti ir dorybei pasiekti.

Eidami dažnai išpažinties mes neaikvojam brangaus mūsų gyvenimo laiko. Atsitikus mirtinąją! nuodėmei, mes tuoj ja nusikratom nauja išpažintimi, nelaukdami kol ateis velykinė, ir todėl mūsų geri darbai yra pelningi amžinajam gyvenimui. O dar juk kiekviena gera išpažintis daugina mūsų sieloj pašventinančiąją malonę ir mūsų garbę danguje. Taip pat ir kitų malonių daugiau gauname, — malonių, kurios padeda išvengti nuodėmių, malonių atatinamų mūsų pareigoms, amžiui, luomui, santykiams, neišvengiamoms progoms. Gaunamosios Atgailos Sakramente malonės gali visą mūsų gyvenimą pašventinti ir permaintyti į antprigimtą, pelningą amžinajam mūsų gyvenimui. Taip, dažna išpažintis padeda mums rinkti amžinuosius turtus, kurių nei vagis nepavagia, nei rūdys nesunaikina.

Tikroji ir privalomoji išpažinties materija

yra mirtinosios nuodėmės, — jų atžvilgiu išpažintis yra būtinai reikalinga. Tačiau labai yra naudinga išpažinti ir kasdieninius bei nesunkius prasižengimus, arba, jei natūriai mirtinųjų nuodėmių, tai kasdienines nuodėmes teišpažinti. Todėl net tokiems žmonėms, kurie retai arba niekuomet į sunkią nuodėmę neįpuola, dažna išpažintis yra naudinga.

Rengiantis prie tokios dažnai atliekamos išpažinties nereikia ilgai užsiimti sąžinės perkračinėjimu. Neisileisk į per dideles smulkmenas. Atskirk tikrąsias kasdienines nuodėmes nuo abejotinių, atskirk tas, kurios įvyko su laisva valia ir aiškiu pažinimu. Kas netyčiomis įvyko, tai nėra nuodėmė. Kai kurie stengias surinkti kuodaugiausiai netobulumų ir trūkumų, tarytum tame būtų visa svarba, o nepasirūpina turėti gailėsčio ir pasiryžimo pasitaisyti: jų išpažintys todėl yra negeros. Čia reikia aiškiai sau priminti, kad išpažinti kasdieninės nuodėmės nėra būtino reikalo: jei ir tyčiomis jų neišpažintumei, išpažintis gali būti gera. Svarbu ne daugiau mažučią nuodėmių pasakyti, bet tikras gailėstis turėti. Pasakojant išpažintų trūkumus, kurie be mūsų laisvos valios įvyko, gaišinama tik kunigui brangus laikas ir apsunkinama išpažintis.

Tikrai svarbus dalykas yra padaryti gailėstį

ir pasiryžimą pasitaisyti: jei tų dalykų nėra, išpažintis yra negera. Gailesčio pagrindai arba motyvai gali būti Dievo baime, pavyzdžiui, kad Dievas baudžia kasdienes nuodėmes skai-
stykloj, arba geriau Dievo meilė, būtent kad kasdieninės nuodėmės įžeidžia taip gerą ir my-
lintį Dievą. Darant pasiryžimą pasitaisyti už-
tenka pasirinkti kelias žymesnes kasdienes
nuodėmes, nors tik vieną iš jų, ir tvirtai pasi-
žadėti iš jų pasitaisyti, arba bent jų skaičių
sumažinti. Jei kas bijotų, kad jam sunku yra
padaryti gailestis už mažutes nuodėmes, tas
gali paimti iš savo praeitojo gyvenimo tą ar
kitą sunkią nuodėmę, kuri jau buvo išpažinta,
ir ją apgailėjęs vėl iš nauja išpažinti šioj iš-
pažinty.

Dažna išpažintis, jei ji atliekama kaip rei-
kiant, tikrai veda prie dorybių ir šventumo.
Išpažintis, kaip reikiant atliekama, vykdo karš-
tesnį susijungimą su Jėzumi; mažėja dorybių
kliūtys, sąžinė darosi jautresnė, gausesnės teka
malonės, auga meilė, stiprėja vidujinis gyveni-
mas, geri darbai darosi gyvesni ir pelningesni,
vainikas danguj gražesnis.

Generalinė išpažintis.

Išpažinčių yra įvairių rūšių. Paprastoji iš-
pažintis apima laikotarpį nuo paskutiniosios iš-

pažinties, kuri buvo gerai atlikta. Generalinė išpažintis apima arba visą mūsų praeitąjį gyvenimą, arba kurią nors ilgesnę jo dalį.

Jei tikrai žinome, arba jei yra pagrįstos baimės, kad mūsų senesniosios išpažintys buvo negeros, tada reikia atlikti išpažintis, kuri apimtų visą tą laiką.

Iš atgailojančio žmogaus pusės išpažintys gali būti netikusios ir negailojančios arba dėlto kad trūko geros sąžinės sąskaitos, kurią jis tedarė su peiktinu paviršutinumu ir apsileidimu, arba dėlto kad jis neturėjo jokio tikro gailesčio, kurs yra Sakramentui reikalingas, arba dėl to kad nebuvo rimto ir tvirto pasiryžimo pasitaisyti, arba pagaliau dėlto kad pats nuodėmių išpažinimas buvo tyčiomis nepilnas, nes jis tyčiomis paslėpė kurią nors sunkią nuodėmę.

Peiktinas apsimetimas nežinojimu; stoka geros valios, kuri šlubuoja, kada kunigas reikalauja iš atgailojančiojo susitaikinti su kitais žmonėmis, grąžinti svetimą turtą ir nuplėštą šlovę, atitaisyti duotas papiktinimus, vengti pikty draugysčių ir artimiausios progos nusidėti; nuolatinis nupuolimas į senąsias sunkias nuodėmes, gyvenimas per ilgus laikus piečiausiuose įpročiuose, — visa tai taip pat padaro išpažintis netikusias arba bent labai abejotinas.

Generalinė išpažintis padaro galą tokiam

sugriuvusiam sąžinės stoviui ir atneša, praeities atžvilgiu, išganymą ir tikrumą. Todėl ji suteikia labai daug paguodos; mat, ji padaro pilną atsiskaitymą su praeitimi ir yra tarytum ribos ženklas, nuo kurio naujas gyvenimas prasideda; daug taip pat suteikia ramumo, ypač ant mirties patalo, nes ji apkuopia didžią gyvenimo dalį, dėl kurios nebereikės turėti rūpesčio.

Tačiau žmonėms, kurie yra skrupuliatai, bailūs, ir turi labai gtvą vaizduotę, generalinė išpažintis sunkiai tėra leidžiama, nes jie nemo-ka generaline išpažintimi pasinaudoti, ir vietoj naudos sukelia sau daugybę neramumų, kuriems nė galo nėra. Bet kitiems, kurie turi sveiką sprendimą, generalinė išpažintis gali būti labai pageidaujama ir išganinga.

Ne vienas per ilgus metus vaikščioja išpažinties gal tik iš įpročio, be rūpestingumo ir uolumo, be rimties ir pasitaisymo. Didėjant paklydimų naštai, gyvenimas pasidaro tikra painiava: žmogus nebeturi sąžinės tikrumo. — Tokiam stovy yra labai išganinga įeiti į save, susitelkti, išvynioti padidėjusį paklydimų kamuolį, išsemti savo sąžinę lig pat dugno, ir tikra širdimi melsti Dievą atleisti už tą taip vargingą gyvenimą.

Pageidaujama proga generalinei išpažinčiai

ypač tada tarsi siūlyte siūlos, kada įvyksta mūsų gyvenime kokia nors viršujė permaina ir kada mes trokštam pasiekti daugiau malonių tolesniam gyvenimui, pavyzdžiui, prieš pirmąją šv. Komuniją, užbaigus mokyklą, pereinant nuo žemesniųjų mokslų prie aukštesniųjų, prieš priimant Moterystės Sakramentą, pavojingoj ligoj, vidujinė nusistatymo permaina, arba koks nors žymesnis įvykis: panašiais atsitikimais patartina sėkmingas sielos atnaujinimas ir sąžinės dalykų išlyginimas.

Nors ir nebotų generalinė išpažintis tau reikalinga, kadangi lig šiol visas išpažintis atitinkamai kaip reikiant, bet ir tada jos nauda yra neabejotina. Generalinė išpažintis padeda tau geriau save pažinti. Tada tu pastebėsi, kiek toli tu esi nuo savo tikslo, arba kiek arti prie jo, — kas buvo padaryta, kas dar reikia padaryti, — kaip plečias ir pinas tavo geiduliai, su kokia pasekme, arba nepasisekimu lig šiol darbavais su jais kovodamas ir juos tvarkydamas. Jau praėjai žymią gyvenimo kelio dalį: ten matai, jei tik tavo žvilgsnis yra nešališkas, ar tas kelias, kuriuo lig šiol ėjai, turi ir toliau pasilikti tavo gyvenimo keliu, ar ne, — ar jis veda aukštyn į dangų, ar žemyn į prapultį.

Tokia peržvalga ir gailėsti turi gilesnį, nes pamatome daugiau paklydimų; ji įkvepia mums

tvirtesni pasiryžimą taisyti, nes mes pamatom, kaip maža dėl dangaus dar tepadarėm; ji sužadina mumyse gyvesni troškimą pasitaisyti, nes mes pamatom žaizdas, kurios ilgainiui gali tapti nepagydomos; ji suvaldo mūsų lengvabūdybę, nes matydami tiek skurdo gauname rimto ir skaudaus įspūdžio.

Tokia išpažintis dar tuo naudinga, kad dvasiškasis tavo vadovas geriau tave pažinęs galės tau geresnį vadovavimą teikti.

Generalinė išpažintis suteikia gausesnių malonių, nes ji rėšas su didesniu savęs sugėdinimu, ir ją lydi didesnis gailestis bei skausmas. Naujai numazgotoj sieloj auga meilė Dievo, kuris jai tiek daug atleido,—auga viltis ir pasitikėjimas, stiprėja tikėjimas, atsidavimas Dievui darosi pilnesnis. Sieloj užviešpatauja ramumas ir niekuomet neragauta saldybė; žmogus yra tarytum naujai gimęs. Drąsiai jis ima taisyti savo gyvenimą, nes žino, kad Dievas numetė šalin visas jo nuodėmes. Pasiklausk prityrimo. Juk daugeliui gera generalinė išpažintis buvo naujo gyvenimo pradžia. Jie kalbėjo su pranašu; „Aš apmąstysiu Tau visus savo metus savo sielos kartume" (Iž. 38, 15). „Tuomet aš tariau: dabar aš pradėdu (Ps. 76, II).

Daugelis dievobaimingų žmonių, matydami naudą, kurią jų siela gali pasiekti, matydami

paguodą, kurią jie generalinėj išpažinty gali rasti, atsižvelgdami į Dievo garbę, kuri tokia generaline išpažintimi didėja, laikas nuo laiko, pavyzdžiui, kas metai, padaro tokią generalinę savo gyvenimo peržvalgą ir atlieka išpažintį nuo paskutiniosios generalinės išpažinties, kad vėl su nauju karštumu galėtų skubintis pirmyn dorybių ir šventumo keliu.

Norint atlikti tokią išpažintį, patartina šitaip daryti:

Pasitrauk, jei gali, bent kelioms dienoms kur nors nuošaliai, kame niekas tau nekliudytų mąstyti ir melstis. Jei savo luomo užsiėmimų negali visai pertraukti, tada paskirk sau kasdien tam tikrą laiką, kurį galėtumei praleisti dvasios susitelkime—su Dievu ir su savimi—melsdamasis, dievotai skaitydamas dvasiškas knygas, perkratinėdamas savo sąžinę.

Padalyk savo gyvenimą į permatomus laikotarpius ir apsvarstyk, kas pikto buvo padaryta mintimis, žodžiais, darbais, apsileidimais—prieš Dievo ir Bažnyčios įsakymus, prieš tavo luomo pareigas, prieš dorybes, kurių iš tavęs reikalaujama.

Pirma atsimink mirtinąsias nuodėmes; kasdienines nuodėmes lengvai sutvarkysi.

Kuomet tą tolesnįjį prisirengimą jau padarei, paskirk sau patogų laiką artimesniajam,

betarpiškam prisirengimui, ir, apgailėjęs nuodėmes, eik išpažinties. Pradėdamas išpažintį, pasisakyk nuodėmklausiu, kokią išpažintį tu nori atlikti, ir paprašyk jo, kad tau padėtų. Pirma apsiskųsk iš tų nuodėmių, kurias padarei nuo paskutiniosios gerai atliktos išpažinties, ir jau tada iš kito laiko, — trumpai, kiek yra galima, bet įsakmiai, kiek pajėgsi,—su nusižeminimu ir gailesčiu.

Taip,— su nusižeminimu ir gailesčiu; —nes prie išpažinties gailestis visuomet turi turėti žymią vietą. Čia ir gailestis turi būti gilesnis, nes juk ilgų metų nuodėmės stovi mūsų akyse.

Neklausk savęs, ar tokia išpažintis atlikti tau sunku ar lengva. Jei ji tau reikalinga, jei naudinga, delko ją neatlikti? delko neatlikti tuoj dabar? Kol gyvenimo diena mums šviečia, ir kol mūsų atgaila dar yra maloni Dievui ir mums naudinga, rūpinkimės savo siela: „ateina naktis, kuomet niekas nebegalės nieko daryti“ (Jo. 9,4).

PABAIGA.

Tik dvejetas tėra kelias į dangų: nekaltumo ir atgailos. Jei kas nėjo pirmuoju keliu, tas turi eiti antruoju; kas nenori antrojo, tas tesilaiko pirmojo. Nekaltumo kelias yra tikriausias, Dievui maloniausias, mums patiems garbingiausias;

bet, deja, kaip mažai tėra tokių, kurie tuo keliu eina! Ir mes patys, jei tik nusidėjom, patekom į antrąjį kelią, esame atgailotojai, ir mums pasakyta: „jei nedarysite atgailos, visi taip pat pražūsitate“ (Luk. 13, 5). Jei įžeidę Dievą mes nenorime atgailos, tada mes nenorime suprasti, kas yra Dievas ir kas yra nuodėmė.

Nekaltumas, kartą prarastas, tėra atgaunamas atgaila ir ašaromis. Už nuodėmės darė atlyginimą Kristus, atnašaudamas baisią auką ant Kalvarijos kalno. Nusidėjęs žmogus, kurį nuodėmės skandina, kabinas prie Atpirkėjo kryžiaus, kurs yra jo viltis ir išganymas, jungia savo ašaras ir gailesti su Kristaus Krauju, ir tuo būdu apmazgojęs save naikina savo nuodėmes. Kaip anas atgailojantysis galvažūdis ant kryžiaus, kurs su tikėjimu ir viltimi kreipėsi į savo Atpirkėją maldaudamas jį atminti savo karalystėje, išgirsta nusidėjęs žmogus, kad jam nuodėmės atleistos Kristaus vardu ir Jo kančios nuopelnai jam liko pritaikinti. Dėkingumas, nuodėmės neapykanta, Dievo meilė, kilusi širdyje, verčia žmogų daryti tikros atgailos vaisius: jis nepasitenkina atlikti kunigo skirtąją atgailą, bet visas jo gyvenimas tampa atgailos gyvenimas, pilnas rimtumo ir savęs valdymo, pilnas gerų darbų ir krikščioniško pasimarino.

Atgailos ir aštraus gyvenimo išvaizda atrodo rimta. Vaizduotei žmogaus, kurs yra linkęs prie malonumų, ji persistato išblyškusios šmėklos pavidale, kurs yra panašus į karstą. — Tiesa, atgaila yra rimta. Bet juk ir visas gyvenimas, jei jo nenorima išaikvoti ir praūžti pragaro triukšmu rengiant sau pražūti, yra rimtas, juo labiau rimtas yra gyvenimas tų, kurie kuomet nors nusidėjo. Tačiau iš anojo, be abejo, rimto dorybės ir atgailos veido žiba tikra žmogaus orybė ir dangiškas ramumas. Paguoda ir viltis, pasitikėjimas Dievu ir šventa meilė yra jos paveldėjimas.

Atgaila yra rimta, bet ne paniūriusi; ji yra pilna pasitikėjimo, ir todėl džiaugsminga, pakilaus ūpo. Nepaisant nukaltų sau geležinių, ji naudojas karališka laisve ir su pasigailėjimu žiori į geidulių samdininkus ir vergus. Atgaila yra meilė Dievo, — visų pirma mylinti baimė, o paskui baiminga meilė; ji ir artimo meilę gimdo. Atgaila išpuošia gyvenimą dorybėmis; iš jos šaltinių trykšta dangiška paguoda, kurios pasaulis* negali ragauti. Atgaila padaro mažutėlius didžiais, prasčiokus tikrais išminčiais, vargšus tikrais turtuoliais.

Atgaila rengia palaimintą mirti. Laimingas žmogus, kuri mirtis randa atgailotoju! O, „sakykite teisingajam jam gera būsiant“ (Iz. 3, 10), kad

jis turės savo darbų vaisius. Atgaila jam yra dangaus raktas. Taip, palaimintas dangaus raktas, — galingoji atgaila! Tiesa, dejavo geležis, kuomet ji šokinėjo įkaitusiam krosny, ir šnirpštė daužoma nerimstančio kūjo smagiais, žerdama įnirtusio ant savęs keršto kibirkštis; bet dabar, nukaltą į brangų raktą, atidaro aukštus dangaus vartus, ir įeina, ir praneša, kad ateis nuskaistintasis žemės keliauninkas.

Dangaus gražybė yra atgailos atlyginimas. Saldu yra pereiti iš atgailos skausmo į dangaus laimę. Dar nenuodžiūvo nuo atgailojančiojo veido ašaros, o jau jos pavirto į brangius perlus, kuriuos Angelai įsegs jam į amžinosios garbės vainiką, ir jis galės kalbėti su Petru Alkantariečiu: o, palaiminta atgaila, kuri man tokį dangų nupelnė!

„Štai, ką aš sakau, broliai: Laikas yra trumpas; lieka ir tiems, kurie verkia, kaip kad neverkty; kurie džiaugiasi, kaip kad nesidžiaugty; kurie perka, kaip kad nieko neturėty; kurie naudojas šiuo pasauliu, kaip kad nesinaudoty; nes šio pasaulio išvaizda praeina (I Kor. 7, 29-31). „Mūsų dabartinis vargas, kurs yra trumpas ir lengvas, gamina mumyse kilniausią, amžiną visa perviršijančią garbę“(2 Kor. 4, 17). „Palaimintas žmogus, kurs kantriai kenčia mėginimą, nes kuomet bus iširtas, gaus gyveni-

mo vainiką, kurį Dievas pažadėjo jį mylintiesiems“ (Jok. I, 12).

A. M. D. G.

TURINYS.

	psl.
Mūsų paskyrimas.....	3
Sąžinė	5
Nuodėmės esmė ir pasekmės	9
Ar kunigai prasimanė išpažintį?.....	19
Ar išpažintis tvirkina?.....	24
Išpažintį Kristus įsteigė.....	39
„Kam man toji išpažintis reikalinga?“	62
Sąžinės balsas.....	59
Išpažinties balsas	67
Dievo gailiaširdybė.....	76
Sąžinės sąskaita.....	84
Gailėstis	91
Tvirtas pasiryžimas.....	101
Nuodėmių išpažinimas	107
Ganapadarymas.....	110
Dažnoji išpažintis.....	113
Generalinė išpažintis	118
Pabaiga.....	124